

J. R. HANNULA

**Vuorisaarnan
oppilaan
näkökulmasta**

*VUORISAARNAN OPPILAAN
NÄKÖKULMASTA*

PDF-tiedosto on skannattu vuoden 1935 painoksesta.

Taustalla olevaan hakukelpoiseen tekstiin on saattanut jäädä alkuperäisestä poikkeavia kohtia.

Ilmiselviäkään painovirheitä ei ole korjattu.

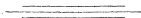
(Ks. J. R. Hannula, *Kristosofian Polulla II*, s. 304.)

Lahdessa marraskuussa 2015

Jaakko Kesävuori

J. R. HANNULA

**VUORISAARNAN OPPILAAN
NÄKÖKULMASTA**

Oulussa 1935
Kirjapaino-Oy. Kannan kirjapainossa

Omistettu:

Uskonpuhdistuksen asialle.

Tekijä.

S I S Ä L L Y S.

	Sivu
I. Mitenkähän lienee?	7
II. Vertaileva uskontotiede ja teosofia	18
III. Sielutiede ja Ruusu-Risti	24
IV. Kertailu ja vitkastelu	35
V. Viivan muodostaminen ympyräksi	44
VI. Jumala ja emanatsioni eli ilmennys	53
VII. Vanhanliiton käsitys Jumalasta	60
VIII. Uudenliiton käsitys Jumalasta ja elämästä	68
IX. Hebreaksi, kreikaksi ja latinaksi	75

I.

MITENKÄHÄN LIENEE?

Viisaat sanovat: hyvän- ja pahantiedon puusta syödessä elämä pyrkii ykseydestä moninaisuuteen, mutta kulkeakseen moninaisuudesta ykseyteen oppikoon ihminen syömään elämän puusta.

Suurin piirtein näkyy tämä totuus siinä, että järempänä kulkevat luomakunnat, eläinkunta ja kasvikunta ovat muotojensa puolesta moninaisemmat kuin ihmiskunta. Niinpä eläinkunnassa osa kävelee neljällä jalalla, osa kahdella, osa matelee maassa, osa liitelee ilmassa ja osa uiskentelee vedessä. Kasvikunnassa muotojen moninaisuus on vieläkin suurempi. Ihmiskunta sensijaan on jo muodollisessakin puolestaan pakoitettu supistumaan, ykseytymään. Vaikkaakaan ei ole kahta tarkalleen samannäköistä ihmistä, niin kuitenkin kaikki olemme pääasiallisesti saman mallin mukaisia.

Tässä muodollisessa seikassa näkyy se ajatus, että elämä pyrkii ykseyteen, johonkin perustyyppiin, täydellisyyteen.

Tätä ykseyttä ei ihmiskunta vielä ole saavuttanut. Olemme toistaiseksi hajanainen joukko. Tämä näkyy ennen kaikkea siinä, ettemme vielä muodosta yhtenäistä veljeskuntaa. Elämme edelleen monina uskontoina, kansallisuuksina, rotuina ja valtioina, jotka eivät elä veljeydessä ja sopusoinnussa keskenään, vaan päinvastoin käyvät sotaa, ovat keskenään riitaiset ja epäsointuiset. Emme vielä ole saavuttaneet yhtenäistä elämänymmärrystä. Emme ole osanneet omaksua sitä elämänkäsitystä, mikä on elämässä itsessään.

Kuitenkin aavistamme, tai oikeastaan sen jo ymmärrämme, että olemme kulkemassa ykseyttä kohti. Sanoohan Mestarimme Kristuskin mietiskelyissään: „Tulkoon sinun valtakuntasi. Niinkuin taivaissa niin maankin päällä”. Olemme menossa sellaista ykseyttä kohti, jolloin ihmiskunta yleensä ajattelee ja ymmärtää elämän siten, miten elämä itse tahtoo tulla ymmärretyksi.

Nykyään on vielä monia maailmankatsomuksia, elämänymmärryksiä. Sivuutamme tässä materialismin, joka kehittyneessä ajattelussa onkin jo yleensä sivuutettu. Mutta niidenkin keskuudessa, jotka tunnustavat hengen ja tajunnan olemassaolon ylifyysillisessäkin olotilassa, on moninaisia uskomuksia, käsityksiä ja näkökantoja. On useita suuria uskontoja, jotka puolestaan jakautuvat mo-

niin kirkkokuntiin ja ryhmiin. Tämän lisäksi on moninaisia filosofisia suuntia ja koulu-kuntia. Ja sitten teosofinen liike monine seu-roineen ja haarautumineen, joihin myös Ruusu-Risti lukeutuu.

Nousee kysymys: miten tässä moninaisuudessa voimme pyrkiä ykseyteen? Jotkut ehkä yrittävät selviytyä siten, että selittävät kaikki samanarvoisiksi, vieläpä yrittävät liittyä jäseneksi mahdollisimman moneen kirkkoon (jos se kävisi päinsä), seuraan tai järjestöön.

Kuitenkin tämäntapainen ykseytyminen käy vaikeaksi ja vie siihen, että ihminen todellisuudessa ja tehokkaasti ei ole missään mukana.

Miten siis on asia tässä suhteessa järjestettävä? Asia on järjestettävä niin, että etsies-sään ja löytäessään ihminen liittyy vakavasti johonkin elämäncatsomukseen, syventyy siihen erikoisesti, tekee sen eläväksi itsessään — ja asettuu ymmärtäväisen suvaitsevaisuuden kannalle suhteessaan kaikkiin muihin elämäncatsomuksiin.

Tämä järjestely yksilön elämässä on ensimmäinen vakavampi asennoituminen. Ja riittää se siihen asti, kunnes ihminen, jonkun suuren Mestarin oppilaana, löytää elävän totuuden, tulee henkisen uudestisyntymisen kautta elävään yhteyteen Mestarin kanssa.

Kuitenkin täytyy aina olla eloisana kysymys: miksi valitsin, tai valitsen, tai yhä edelleen

omaksun tämän elämänymmärryksen? Enkä tuota tai tuota? Ellei näin ole asianlaita, silloin on vaara, että jäämme hedelmättömiksi, muodostumme umpimähkäisiksi, sokeasti uskoviksi. Emme niinollen saa turvautua seuraavanlaisiin määritelmiin: „Minulla on tämä usko sentähden, että minut on lapsena siihen kasvatettu”, tai: „Minulla on tämä elämänymmärrys sentähden, että se on paras kaikista”. Täytyy olla asiallisia perusteluja. Sentähden on välttämätöntä, että ihminen etsii elävää totuutta, antaa sen valaista itseään ja elämänymmärrystään. Silloin hän voi ravistella pois sellaiset ainekset, jotka eivät ole totta, ja jotka sentähden eivät ole säilyttämisen arvoiset.

Niinpä ryhdymme tässä asialliseen elämänymmärryksemme perusteiden selvittelyyn.

Ottakaamme uskonnot yleensä.

On heti huomattava, että on eräitä oppeja ja käsityksiä, joissa kaikki uskonnot ovat samalla kannalla. Mutta on toisia oppeja ja käsityksiä, joissa uskonnoilla on eriäviä mielipiteitä.

Ottakaamme asia, jossa kaikilla uskonnoilla, niin kristillisillä kuin muillakin suurilla uskonnoilla, on sama näkökanta. Kaikki uskonnot sanovat: elämä on kaksisivustainen, joista yksi on sellainen, että kun ihminen siinä elää, niin se vie kadotukseen, mutta toinen on sellainen, että kun ihminen siinä on mukana, niin se vie pelastukseen, iankaikkiseen elämään. Ja uskon-

not lisäävät: se elämä, mikä johtaa perikatoon, on tavallaan lähempänä, niin että ihminen, mennäkseen kadotukseen, ei erikoisesti tarvitse mihinkään ryhtyä. Melkeinpä riittää, kun omaksuu välinpitämättömän antaamennä näkökannan. Mutta onhan perikato varmempi, lisäävät uskonnot, jos ryhtyy synnillisiin, jumalattomiin toimiin. Sensijaan se toinen elämä, joka vie pelastukseen, ei mene niin vaan itsestään. Tullakseen sisälle ikuisen elämään, on ihmisen ryhdyttävä erikoisiin toimenpiteisiin.

Näin sanovat kaikki uskonnot, olkoot ne kristillisiä, muhamettilaisia, hindulaisia tai buddhalaisia. Ja vielä ne ovat jonkun matkaa yksimielisiä siitäkin, mihin toimenpiteihin on ryhdyttävä. Ainakin on asetuttava kielteiselle kannalle siihen „vasemman käden” elämään, joka vie kadotukseen, mutta myönteiselle kannalle siihen „oikean käden” elämään, joka vie pelastukseen.

Mutta me jätämme tässä nyt muut suuret uskonnot ja kiinnitämme huomiomme kristillisiin kirkkokuntiin. Vaikka ne ovat toisissa asioissa suuresti erimielisiä, ovat ne muutamissa peruskäsitteissä yksimielisiä. Niinpä ne kaikki sanovat, että pelastuakseen ihmisen täytyy kääntää katseensa, sydämensä ja mielensä Jumalaan, elämän keskukseen. Ne nimitävät tätä uskoksi, se on uskon yhteys Jumalan kanssa. Ilman uskoa Jumalaan ei voi pelastua.

Mutta usko luo elävän yhteyden, elävän tien ihmisen ja Jumalan välille.

Tähän uskoon kuuluu edelleen, sanovat kirkot, että uskovaisen on omaksuttava ne toimenpiteet, joihin Jumala on ryhtynyt ihmisen pelastamiseksi. Ja keskeisin toimenpide, johon Jumala on ryhtynyt, on siinä, että Jumala lähetti ainoasyntyisen Poikansa maailmaan, Jeesuksen Kristuksen.

Vielä oli, ja on edelleenkin, otettava oikealla tavalla vastaan tämä Jumalan Poika. Ja millä tavalla? Tässäpä tulee vastaamme ensimmäinen jumaluusopillinen eli teologinen pulma. Sillä parhain ymmärryksemme, se totuuden aavistus ja järki, jonka Isä Jumala on meihin pannut, se on taipuvainen sanomaan: totta kai meidän olisi, tai olisi ollut, ryhdyttävä neuvotteluihin Jumalan lähettilään, Jumalan Pojan kanssa siinä mielessä, että hän sanoisi meille totuuden, että me kuuntelisimme hänen selityksiään ja neuvojaan, ja että me sitten hänen selityksiään ja neuvojaan seuraamalla, hänen johdollaan, kulkisimme elämän tiellä, kohti iankaikkista elämää.

Tämä tällainen näkökanta tuntuisi olevan johdonmukainen, oikea ja asiallinen. Etenkin kuultuamme Kristuksen itsensäkin Vuorisaarnassaan sanovan: „Sentähden voidaan jokaista, joka kuulee nämä minun sanani ja tekee niiden mukaan, verrata älykkääseen mieheen, joka

rakensii huoneensa kalliolle". Mutta mitä sanoo tähän teologia, jumaluusoppi? Se sanoo, että jos me niin ajattelemme, niin me olemme erehdyksissä, ja me emme ollenkaan ymmärrä jumalallisia asioita!

No mitenkä sitten? Sen saamme pian kuulla. Sillä kirkollinen teologia selittää — ja siinä ovat n.s. kristilliset kirkot yleensä yksimielisiä —, että paras ja ainoa oikea tapa, jolla Kristus oli vastaanotettava, oli se, että — hänen verensä oli vuodatettava, hänet oli ristiinnaulittava ja surmattava!

Siinä sen nyt kuulumme. Ja kirkot vaativat jäseniltään, että heidän on yhä ylistettävä tätä Kristuksen verikuolemaa. Kirkon uskovaisilta vaaditaan näinollen, että heidän on yhä uudelleen ja jatkuvasti hyväksyttävä ja siten tavallaan allekirjoitettava Kristuksen kuolemantuomio. Sillä uskossa Kristuksen vereen, joka Golgatalla vuodatettiin, on nyt ihmisen pelastus, sanovat teologit.

Tämä on pääasia, teologian mukaan, usko Kristuksen sovintovereen.

Tietysti on hyvänä lisävarusteena, että uskovainen osallistuu kirkollisiin muutomenoihin, sanaan ja sakramentteihin. Toisena lisävarusteena ovat n.s. hyvät työt. Toiset kyllä, etenkin lutherilaisissa piireissä, pitävät hyviä tekoja milteipä arveluttavana asiana. Vanha katolinen kirkko sensijaan opettaa, että ihminen

pelastuu uskon ja hyvien töitten kautta. Mikään kirkko ei opeta eikä esimerkillään näytä, että ihminen pelastuisi kasvattamalla itseään Kristuksen Vuorisaarnan käskyissä ja neuvoissa, kulkemalla siten hänen askeleissaan.

Ja nyt me olemme vuosisatoja kuunnelleet tätä teologien ihmeellistä kristinuskoa. Puhujat ja kirjailijat selittävät ponnella, että kun uskomme ja pidämme totena kaikkea sitä mitä oikeaan kirkon kristillisyyteen kuuluu, niin sitten me kuoleman ja tuomiopäivän jälkeen perimme iankaikkisen autuuden, mutta päinvastaisessa tapauksessa me joudumme loppumattomaan piinaan. Ja sitten kuvaillaan tuntehikkaasti ja suurella varmuudella taivaan kauheuksia ja kadotuksen kauhuja.

Kuunneltuamme tätä teologista sananjulistusta lapsesta alkaen, vuodesta vuoteen, ja mahdollisesti odotettuamme, että asiaan tulisi jotain selkeyttä, saatamme jonain päivänä herätä huomaamaan, että olemme tässä odotussessamme erehtyneet. Sillä me huomaamme, että sananjulistaja ei oikeastaan pyrikään varsinaiseen selkeyteen, ei tietoon elämän ja kuoleman arvoituksista, vaan hän pyrkii, parhaassa tapauksessa, erääseen toiseen päämäärään: saamaan kuulijansa tai lukijansa tunteellisen järkytyksen valtaan.

Tällä järkytyksellä on tietenkin oma arvonsa. Mutta on aina muutamia ihmisiä, jotka kaipa-

vat enemmän. Johtuneeko se siitä, että he ovat jo kylliksi järkytettyjä, ja kaipaavat nyt totuuden valoa. Tällainen etsijä ja kolkuttaja saattaa joskus, joko ääneensä tai ajatuksissaan kysyä: „Miten on, arvoisa sananjulistaja, perustuuko Teidän esityksenne havaintoon, tietoon, kokemukseen? Oletteko Te, Kristuksen seuraajien, apostolien ja profeettain tavalla, tehneet kokemuksia erinäisissä tuoneloissa ja taivaissa? Tiedättekö tai ymmärrättekö Te itse sitä, mitä te julistatte?”

Totuudenetsijänä ihminen joutuu tekemään tuollaisen kysymyksen. Ja minkä huomion hän silloin tekee? Hän huomaa, että tuo niin varma sananjulistaja vuorostoon, ellei juuri järkyty, niin ainakin sielussaan säpsähtää. Jo hänen ilmeensä sanoo, että hän ei itsekään tiedä eikä ymmärrä sitä, mitä hän niin suurella varmuudella muille esittää; puhumattaakaan siitä, että hän tietäisi mitä elämä, mitä kuolema on, tai mitä saa kokea se ihminen, joka koko mielellään, sielullaan ja voimallaan kunnioittaa ja seuraa Kristuksen Vuorisäärnan neuvoja ja käskyjä.

Tämä säpsähdys ei arvoisaa sananjulistajaa kuitenkaan kauan hämmennä. Pian hän hillitsee ilmeensä ja on arvokkaasti loukkaantuneen näköinen. Ja se arvokkuus purkautuu päällemme isällisenä läksytyksenä: „Kuinka?” huudattaa oikeaoppinen julistaja, „kuinka te uskal-

latte kysyä tuollaista? . . . Kuinka yksi syntinen ihminen voisi tietää, tietää tai ymmärtää elämän ja kuoleman salaisuuksia! Sehän on yksin Jumalan asia. Me vaan julistamme sanaa. Niin juuri, me julistamme Jumalan ilmoittamaa sanaa. Siinä se onkin asian ydin. Tämä kirkon kristinusko perustuukin Jumalan ilmoitukseen. Tämä on Jumalan ilmoittama uskonto. Sentähden sitä ei sovi tutkia. Tutkiminen olisi jo eräänlaista Jumalan ilmoituksen epäilemistä. On vaan uskottava.”

Ja julistaja itse on lumoutunut omasta kii-vaudestaan. Ikäänkuin alentuvaisesti hän jatkaa: „Niin, kyllä se on sillä lailla, että jos me rupeamme tutkimaan Jumalan salaisuuksia, puhumattakaan siitä, että me muka toteuttaisimme Vuorisaarnaa, lakkaisimme suuttumasta, valoja tekemästä ja sotia käymästä, niin, suoraan sanoen: mahdotonta! Parasta pysyä vain nöyrinä syntisinä, nauttia Kristuksen veren armosta. Silloin on taivas ja autuus varma.”

Näin teologia tukkii etsijän suun. Ja kun kyselijä ei halua muuttaa kyselyään kiistelyksi ja sentähden vaikenee, ottaa sananjulistaja vaikenemisemme hyväksymisen merkiksi. Se antaa saarnamiehelle uutta intoa ja hän jatkaa: „Niin, jumalaparatkoon, onhan niitä sellaisiakin uskontoja, jotka eivät perustu Jumalan ilmoitukseen, vaan nousevat inhimillisestä

maaperästä. Ne syntyvät siten”, selittää saarnaaja, „että ihmiset, pakanalliset ja oikeasta Jumalan ilmoituksesta osattomat ihmiset, pelkäävät esim. pimeässä, säikähtävät ukkosta tai muita luonnonvoimia, näkevät pahaa unta, jossa esiintyvät kuolleet omaiset j.n.e., ja se kannustaa heitä ryhtymään jonkunlaisiin toimenpiteisiin vainajain auttamiseksi ja itsensä turvaamiseksi. Näin saa alkunsa pakanallinen, ihmisten keksimä uskonto. Kun siihen sitten liittyy muu sivistys, tiede ja taide, kun rakennetaan komeita temppeleitä j.m.s., niin miksiäs ei, tuleeahan siitäkin jotakin, joka voi olla kaunista ja mieltä ylentävää. Mutta eihän se ihmistä pelasta! Kuinka sellainen uskonto voisi ihmistä pelastaa, kun se itsekin on maasta kotoisin? Toista on meidän ilmoitettu uskontomme. Se on taivaasta kotoisin. Sentähden se kykenee pelastamaan ne, jotka siihen uskovat.”

Ja minkäs tässä kuuntelijakaan voi. Jäämme vain ihmettelemään: Jaaha. Vai niin on asia. Että toiset uskonnot perustuvat Jumalan ilmoitukseen, toiset taikauskoisten ihmisten aherukseen.

Pian kuitenkin älymme herää uudelleen ja kysyy: mitenkähän lienee?

II.

VERTAILEVA USKONTOTIEDE JA TEOSOFIA.

Olisikohan siis niin, että yksi uskonto olisi Jumalan ilmoitus taivaasta ja toiset johtuisivat maasta, olisivat ihmisten keksintöjä? Tai jospa löytyisikin kolmas, yhteinen perustus kaikille uskonnoille? Etenkin, kun elämä mailla tasolla muutoinkin on kolmiulottuvainen.

Näin kysellen on muutamien ihmisten älyn jousi aikanaan jännittynyt, alkanut värähdellä kuin viritetty soittimen kieli. Siitä värähtelystä syntyi suorastaan uusi tieteenhaara: vertaileva uskontotiede.

Etenkin löytöretket avasivat uusia näköaloja. Niinpä löytöretkeilijät huomasivat, että Amerikan asukkailla oli oma uskontonsa, temppelinsä ja jumalanpalvelusmenonsa. Sittemmin tehtiin tutkimuksia ja löytöjä vanhoissa Välimeren maissa ja Aasiassa, ja huomattiin, että kaikissa suurissa uskonnoissa yleensä esiintyivät samat keskusopit. Vieläpä niin perin keskeinen oppi kuin se, että Kristus oli syntynyt neitseestä, joka Pyhästä Hengestä oli raskaaksi tullut,

esiintyy muissakin, vanhemmissa uskonnoissa. Suomalaisina voimme myöskin muistaa, että muinaissuomalaisen jumalainen tietäjä, Väinämöinen, syntyi imestä, joka tuulesta oli raskaaksi tullut. Mutta juuri Pyhää Henkeä verrataan toisinaan tuuleen, tuulispäähän. Niinpä ensimmäisenä helluntaina, kun opetuslapset saivat Pyhän Hengen, „tuli yhtäkkiä taivaasta humaus, niinkuin ankaran tuulispään käydessä”.

Kun huomattiin, että uskonnoissa yleensä olivat samat keskusopit, tuli entistä tärkeämmäksi kysymys: mikä on totuus uskonnoista? Max Müllerin esittämänä 1873 oli kysymys uskontojen alkuperästä tullut varsinaisesti esitettyksi. Oli tullut kysytyksi ja kolkutetuksi elämän porteille.

Ja vastaus tuli. Sanoohan Jeesuskin: „Etsikää, niin löydätte; kolkuttakaa, niin teille avataan”. Vastaus tuli siten kuin se järjestetyssä elämässä saattoi tulla. Esiintyi ihminen, jolla oli tietoa, joka kykeni vastauksen antamaan. Se ihminen oli Salaisen Veljeskunnan lähettäjä H. P. Blavatsky. Hänen vastauksensa voisimme luonnehtia näin. Ei ole niin, että yksi uskonto olisi taivaasta ja toiset maasta. Totuus on se, että on olemassa yksi perususkonto, runko, jossa kaikki julkiset uskonnot ovat oksia, jotka puhkeavat, kuivettuvat ja varisevat. Se uskonto on tavallaan salainen. Ei sillä

ole julkisia temppeleitä. Minkä tähden? Ihmiskunta ei ole sallinut sellaisen uskonnon keskuuteensa ilmestyvän. Kun se uskonto on yrittänyt saada jalansijaa ihmisten keskuudessa, on se aina työnnetty takaisin. Niinhän kävi Kristukselle ja hänen apostoleilleen. Heitä on aina epäilty, pilkattu ja häväisty, surmattu. Sillä maailma vihaa heitä. Maailma vihaa totuuden valoa.

Kuitenkin se uskonto on ikuinen, ja sillä on iankaikkisen elämän avaimet hallussaan. Ja vaikka sillä uskonnolla ei ole ihmisten tekemiä temppeleitä, niin sillä on elämän antama pyhättö jokaista yksilöä varten. Se pyhättö on ihmisen ruumis. Ihmisen sydämen ovella nyt Mestari kolkuttaa. Ja kerran tulee aika, jolloin tuo iankaikkinen uskonto astuu julkiseksi. Silloin ihmiset saavat yhtenäisen elämänymmärryksen, sellaisen, mikä elämässä itsessään on.

Kyllä kirkoillakin on jotain tiedon kaikua tästä viisauuskonnosta. Sillä ne puhuvat voitaneesta rauhan seurakunnasta. Kirkot vaan erehtyvät luullessaan, että se on uskossa kuolleiden vainajien seurakunta. Ei ole niin. Siihen uskontoon kuuluu sekä eläviä että kuolleita. Toistaiseksi vain harvoja valittuja. Se on „voittanut” ja „rauhan” seurakunta sentähden, että siinä ei kiistellä, ei riidellä eikä äänestellä. Siinä vaan toteutetaan Jumalan tahtoa, seura-

taan Mestaria ja Hänen neuvojaan ja esimerk-
kiään. Siinä ei muodostella dogmeja, opin-
uskonkappaleita. Siinä seurataan neuvoa: teh-
kää näin, ja te löydätte totuuden, täydelli-
syyden. Ja jos vielä kysymme: millaisia ihmi-
siä siihen seurakuntaan kuuluu? niin vastaus
on tällainen: Te saatte käsityksen salaisen
seurakunnan jäsenistä, pyhään yhteydestä, aja-
tellessanne omaa Mestarianne kukin omassa
uskonnossanne. Te uskotte hänen syntyneen
neitseestä ja Pyhästä Hengestä. Juuri sellaisia
olentoja siihen uskontoon kuuluu. Sillä Jumalan
valtakuntaan, Valkoiseen Veljeskuntaan, tul-
laan vain henkisen uudestisyntymisen kautta,
Valkoiseen Veljeskuntaan tai sen esikarta-
noihin.

Niin, on aina muutamia ihmisiä, jotka ovat
tulleet sielultaan neitseiksi. Heitä on sekä
miesten että naisten joukossa. Ja millaisia
ovat nämä neitseelliset sielut? He ovat niitä,
jotka eivät enää saa lohtua itsekkäissä tun-
teissa ja ajatuksissa. He ovat sentähden sielus-
saan murheellisia. Murheissaan he etsivät
lohtua korkeuksista. Heidän hartautensa ja
ikävänsä kääntyy Mestarin puoleen. Heillä on
henkinen ikävä ja kaipuu.

Juuri tämä on heidän sielullisen neitsyytensä
merkki. Ja se kaipuu vetää omalla magneetti-
suudellaan taivaallisen Pyhän Hengen ihmisen
sieluun, kuin tuulenpuuskan. Ja niin ihminen

tulee neitseellisessä sielussaan henkisesti ras-
kaaksi Pyhästä Hengestä. Ja aikanaan hänessä
syntyy Kristus, iankaikkisuuden lapsi. Ja sen
sisäisen lapsensa kautta ihminen astuu taivas-
ten valtakuntaan, viisaukseen, jossa se
vähitellen ja asteittain kasvaa täydellisyyttä
kohti.

Tässä on samalla totuus uskonnoista. Ne
kaikki ovat samalla kertaa sekä taivaasta että
maasta. Ne ovat sekä inhimillisen etsiskelyn
että jumalallisen ilmoituksen aikaansannoksia.

Jos te edelleen kysytte, voisi teosofia sanoa,
miten me kuolevaiset ihmiset voimme milloin-
kaan saavuttaa kaiken tuon? niin vastaus
kuuluu: hapatuksen kaltaisen kehityksen
kuluessa. Ymmärtääksemme tätä, on meidän
todellakin tutkittava ja ymmärrettävä sekä
elämän että kuoleman arvoitus. Kuolema ei ole
ollenkaan sitä mitä kirkot kuvittelevat. Kuole-
ma on toinen puoli elämästä. Kuoltuaan ihmi-
nen kiirastulessa pakollisesti puhdistuu neit-
seelliseksi. Ja ikuisena olentona hän ajan tul-
len ruumistuu jälleen maiseen elämäänsä. Hänen
tunteensa, ajatuksensa ja tekonsa seuraavat
hänen mukanaan. Ne muodostavat hänen luon-
teensa ja kohtalonsa.

Tätä emme muista. Aivan oikein. Mutta
eikö ensiksikin puhu mitään meidän järjellem-
me se seikka, että jotkut ihmiset ovat jo syn-
nynnäisesti kuin pyhitettyjä olentoja, kun taas

jotkut ovat miltei synnynnäisiä rikoksellisia. Eikö tässä selvästi näy mitä kukin on edellisissä elämässään harrastanut? Toinen on harrastanut paheita ja on siten kehittänyt itselleen rikollisen luonteen, rikollisia taipumuksia. Toinen on harrastanut hyveitä ja on siten saavuttanut hyveellisiä taipumuksia, neitseellisen, puhdistuneen luonteen. Niin, jos kristikunnassa olisivat viisaat ja tietäjät saaneet puhua ja opettaa, niin me nyt paremmin ymmärtäisimme elämän ja kuoleman arvoituksia; ymmärtäisimme mikä on ihmiselämän päämäärä ja tarkoitus; että se on täydellisyys, se täydellisyys, mikä on Isällämme hengen maailmassa.

Siirtykäämme nyt sielutieteeseen.

III.

SIELUTIEDE JA RUUSU-RISTI.

H. P. Blavatsky kyllä sortui siihen ihmiskunnan itsekkyyden ja henkisen välinpitämättömyyden kuiluun, mihin yleensä korkeamman asteen tietäjät, valon lähettäjä, ovat sortuneet. Mutta mahti ei mene maan rakohon. Niinpä H. P. B. jätti jälkeensä teosofisen sanoman kirjoissaan ja elämäntyössään. Henkisenä voimana se on vaikuttanut elähyttävästi monella alalla, myöskin teosofisen liikkeen ulkopuolella. Niinpä vertailevan uskontotieteen rinnalla myöskin sielutiede sai uutta virikettä ja sisältöä. Eikä vain filosofinen sielutiede, vaan myös käytännöllinen, kokeellinen. Kokeellinen sielutiede huomasi, että ihminen on sangen monimutkainen olio. Hänessä piilee useampia tajuntoja. Voisimme mainita kolme: päivätajunta, alitajunta ja ylitajunta. Päivätajunta on se, millaisia me yleensä normaalisti olemme. Sitten on alitajunta, joka näyttää olevan kuin jollain verholla tai kynnyksellä eroitettu päivätajunnasta. Kokeilijat huomasivat, että alitajunta sisältää merkillisiä kykyjä

ja voimia. Koehenkilö saattoi yhtäkkiä esim. soittaa viulua, jota hän tavallisessa olossaan ei kyennyt tekemään. Samoin hän saattoi puhua vierasta kieltä.

Paitsi tällaisia kykyjä, huomattiin alitajunnassa piilevän merkillisiä voimia, intohimoja ja paheita. Niin että alitajuntaa saattaisi toisinaan nimittää milteipä helvetti- tai paholais-tajunnaksi. On huomattu, että väliverho päivä- ja alitajunnan välillä voidaan keinotekoisesti avata, joko väkijuomia tai lääkkeitä nauttimalla, tai eräänlaisilla harjoitusmenetelmillä. Silloin kysytään, kykeneekö ihminen hallitsemaan alitajuntansa synkkiä voimia, vai joutuuko hän itse niiden hallittavaksi. Sentähden viisaat, kaikkein viisaimmat, ovat aina neuvo-neet, ettei turha uteliaisuus saa kääntää katsettamme siihen suuntaan. On parempi puhdistaa sieluaan itsekasvatuksen avulla.

Alitajunnan lisäksi ovat jo tavallisetkin tutkijat huomanneet, ainakin aavistaneet että ihmisessä piilee myös ylitajunta. Aavistetaan, että siinä piilee kaikkea hyvää, joten sitä voitaisiin nimittää taivas- tai enkelitajunnaksi. Myös ovat tutkijat huomanneet, että tähän ylitajuntaan on vaikea päästä käsiksi, paljon vaikeampi kuin alitajuntaan. Tuskinpa tavalliset tutkijat (tavallisilla tutkijoilla tarkoitetaan niitä tutkijoita, jotka eivät pyri salattuun maailmaan siitä ainoasta laillisesta ovesta, jon-

ka Vuorisaarnan käskyt muodostavat) ovat vielä ollenkaan ylitajunnan avainta löytäneet.

Huomaamme siis, että niinkuin vertaileva uskontotiede huipisti kysymyksen: „Mikä on totuus uskonnoista?” samoin kokeellinen sielutiede keskittyy kysymykseen: „Mikä on totuus ihmisestä?” Ja niinkuin teosofia vastaa edelliseen kysymykseen, niin se vastaa jälkimäiseenkin.

Teosofia voisi vastata seuraavalla tavalla. Siinäpä sitä ollaan! Te nauroitte H. P. Blavatskylle, tai vihasitte häntä, kun hän puhui näistä asioista. Hänhän puhui karmasta ja jälleensyntymisestä ja ihmisen täydellisyysden päämäärästä. Ihminen syntyy monta kertaa maan päälle ja kuljettaa mukanaan omat aikaansaannoksensa, pahat ja hyvät. Ellette olisi nauraneet Blavatskylle, niin te nyt paremmin ymmärtäisitte, mikä on alitajunta ja mikä ylitajunta. Sillä eivätkö ne ole ne kaksi varastohuonetta, jos niin sopii sanoa, joihin on varastoitunut ihmisen menneissä elämissä suorittamiensa ajatusten, tunteitten ja tekojen huonot ja hyvät seuraukset? Alitajunnassa ovat varastoituneena kaiken huonon toiminnan tulos, mehu ja ydin. Kaikki mikä on ollut itsestä, väärää, valhetta, julmaa, himojen aiheuttamaa, se nyt piilee alitajunnassa. Sentähden se saattaa olla kuin pahojen henkien temmellyskenttä, pimeyden valtakunta ihmisen sielussa.

Sitten ylitajunta. Se on se toinen varastohuone, johon on varastoitunut kaikki se, mitä ihminen ajatuksissaan, tunteissaan ja teoissaan on hyvää aikaansaanut. Kaikki se mikä on epäitsekästä, puhdasta, totta, rehellistä, rakkauden mukaista, kaikki se on koottu ytimeensä, mehussaan ja tuoksussaan ylitajuntaan. Sentähden sitä voitaisiin nimittää enkelten ja hyvien henkien taivaalliseksi asunnoksi, valon valtakunnaksi ihmisen sielussa.

Ymmärrämme nyt, kuinka viisaasti luonto on asiat järjestänyt. Ei ole ihmisen koko aarteisto yhtäikää esillä. Sitä ei ihminen kykenisi hallitsemaankaan. Käytännölliseen päivätajuntaan sisältyy vaan tarpeellinen osa. Molemmat varastohuoneet vuodattavat sisältönsä, pahaa ja hyvää, senverran kuin on tarpeellista. Niinpä jos ihminen joskus, tärkeissä elämänsä kohdissa, huomaa, että on kuin enkeli tulisi häntä auttamaan, niin on se ensisijassa se enkeli, jonka hän hyvillä toiminnoillaan on luonut, jota hän totuuden rakkaudellaan on ruokkinut ja kasvattanut. Ja taas päinvastoin, jos ihminen joskus on huomaavinaan, että paholainen tulee hänen kimppuunsa, niin on se ensisijassa se paholainen, jonka hän pahoilla toiminnoillaan on luonut, jota hän itsekkyydellään, vääryydellä, parjauksella ja valheella on ruokkinut ja kasvattanut.

Kuitenkin on huomattava, että ihmisen oma sekä enkeli että paholainen voivat saada lisävoimaa ulkopuoleltakin. Sillä universumissa on paljon sekä hyviä että huonoja voimia. Mutta ensisijassa ihminen on tekemisessä sen oman sielunsa enkelin ja paholaisen kanssa, jonka hän itse on aiheuttanut. Sentähden viisaat ovat aina sanoneet: älä kuuntele kiusaajan houkutuksia, älä toteuta paholaisen pahaa tahtoa. Sensijaan kuuntele enkelin ääntä, hyvän ääntä sielussasi, ja seuraa sitä. Lyhyesti sanoen: luovu kaikesta pahasta, pyri kaikkeen hyvään.

Nyt voisi joku kysyä: miksi ei näistä asioista ole aina puhuttu suoraan ja selvään? Kas, kyllä niistä on yritetty puhua, mutta viisaat eivät ole saaneet ääntänsä kuuluviin. Maailmassa on niin tavaton meteli ja niin tavaton kiire, ettei siinä viisaitten ääntä ole ennätetty kuuntelemaan. Mutta pyhissä kirjoissa kyllä puhutaan kaikista näistä asioista, joko selvemmin tai peitetymmin. Niinpä Ilmestyskirjassa puhutaan kirjoista ja niiden avaamisesta. Puhutaan toisesta kirjasta, joka on elämänpöytä. Toista, tai ensimmäistä, voitaisiin nimittää kuolemankirjaksi. Kuolemankirja on alitajunta — ja myöskin astraalivalo kosmoksessa —, johon on kirjoitettu kaikki se, mikä on kuolevaista. Elämänpöytä on ylitajunta — myöskin akaasha kosmoksessa —, johon on

kirjoitettu kaikki se, mikä kestää totuuden tullessa, mikä on kuolematonta.

Jos näin on, niin eikö nouse kuin luonnostaan ajatus, että ihmisellä todella pitäisi olla sellainen uskonto, josta olisi käytännöllistä apua, jolla olisi tietoa, joka seuraisi Mestaria, joka osaisi antaa ja itse toteuttaa sellaisia neuvoja, että ihminen puhdistuisi ja rakentuisi tarkoitettuun suuntaan? Pitäisipä todellakin.

Viisaususkonnossa kyllä seurataan määrättyjä neuvoja. Maailman uskonnot ja kirkot eivät vaan niistä neuvoista välitä. He hukuttavat Mestarin viisauden omaan dogmatiikkaansa.

Mutta entäs neuvot? Niin, todellakin, nyt on käytävä neuvoihin käsiksi. Ja silloin tulemme-kin varsinaisesti Ruusu-Ristiin, sen erikoiseen tehtävään. Sen tehtäväksi on jäänyt kuin viimeisen kiven kohottaminen pyramiidin huipulle; joka kivi on siitä merkillinen, että se samalla on pyramiidin peruskivi. Ja tämä kivi on siinä, että Ruusu-Ristin tehtäväksi on erikoisesti jäänyt huomiomme kiinnittäminen Viisaususkontoon, s.o. Valkoisen Veljeskunnan Oppiin, Buddhan kahdeksankertaiseen tiehen, jos niin tahdotaan, mutta ennenkaikkea Kristuksen esittämään Oppiin, Vuorisaarnaan. Huomaamme heti, että Vuorisaarna ei ole dogmatiikkaa, vaan elävää elämää. Ilman tätä todellisen viisaususkonnon elävää elämää jää

kaikki puheemme uskonnosta, filosofiasta ja tieteestä, jälleensyntymisestä ja karmasta ja ihmisen tajunnoista vain hedelmättömäksi pohdinnaksi.

Ehkä nyt huomaatte erään ristiriidan? Sanoimmehan viisaususkonnon olevan salassa, jolla ei ole julkisia temppeleitä, ja nyt kuitenkin puhumme siitä, niinkuin se olisi julkinen asia! Malttakaamme. Kysykäämme: missä on se kirkko, seura tai järjestö, jonka uskontona on Valkoisen Veljeskunnan uskonto, Kristuksen käytännöllinen oppi?

Emme siis ole esittäneet mitään ristiriitaa. Sillä viisaususkonto on Mestarin esittämä julkinen uskonto, mutta kirkot, seurat ja järjestöt ovat sulkeneet sen temppeleittensä ulkopuolelle. He jauhavat temppeleissään vain akanoita, omia keksintöjään, todellakin vain ihmisten järjestämää oppia maasta käsin, eivätkä ole vastaanottaneet todellista Jumalan ilmoitusta, Mestarin esittämää oppia ja uskontoa.

Mutta esittäkäämme nyt viisaususkonnon kolme neuvoa kolmea tajuntaamme varten, yksi päivätajuntaa, toinen ylitajuntaa ja kolmas alitajuntaa varten.

Päivätajuntaa varten kuuluu yleisenä neuvona: „Etsikää valoa. Älkää tyytykö sokeaan uskoon, umpimähkäiseen totenapitämiseen. Etsiskelyllä sytyttäkää järkenne kynttilä, sielunne valo. Ja antakaa sen valaista tajun-

tanne pöydällä. Sillä ei kynttilää sytytetä ja panna vakan alle, vaan kynttiläjalkaan, ja niin se loistaa kaikille huoneessa oleville.”

Tämän yleisen neuvon käytäntöön ottaminen tekee ihmisestä valistuneen olennon, yksilön.

Mutta tämä valistunutkin ihminen tarvitsee vielä yhden neuvon kumpaakin salatajuntaansa varten. Ja nyt me huomaamme, että vaikka Mestari antaa viisi yksityiskohtaista käskyä, jotka ovat tarpeelliset ja välttämättömät, niin kuitenkin hän, yleisesti otettuna, sisällyttää koko lain kahteen käskyyn. Ensimmäinen on tämä: „Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämestäsi ja koko sielustasi ja koko mielestäsi”. Tajuntojen kannalta katsoen tämä käsky olisi ylitajuntaa varten. Toinen käsky kohdistuu alitajuntaan, ja se on tämä: „Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi”.

Nyt on huomattava, että tällaisina nämä käskyt kuuluivat jo vanhanliiton viisaukseen. Jeesus järjestää ne uudelleen. Minkätähden? Tietysti sentähden, että jotkut harvat olivat ne käskyt jo toteuttaneet, ja sellaisina ne osoittautuivat riittämättömiksi. Ensimmäisen käskyn suhteen on huomattava, ettei edes Jumalaakaan voi rakastaa umpimähkään. Sillä silloin voimme saada jumalaksemme miltei minkä tahansa olennon, esim. sellaisen, joka käy sotaa, hautoo koston, suuttuu ja vaatii veristä hyvitystä.

Paras määritelmä Jumalasta on rakkaus, Isä, ja paras vertauskuva aurinko, joita kumpikin Kristus käyttää. Ellemme siis vielä tajua Jumalaa sisäisesti (autuaita puhtaat sydäimestä, sillä he tulevat näkemään Jumalan), niin rakastaessamme Jumalaa on meidän ajateltava Kristuksen antamia määritelmiä. Sillä rakkaus Jumalaan ei saa jäädä hedelmättömäksi tuijotukseksi. Se täytyy muuttua lapsen ja sitten oppilaan suhteeksi. Koettakoon ihminen katsella ja ymmärtää, miten Jumala tekee ja toimii, ja yrittäköön tehdä ja toimia samoin. Siten rakkaus Jumalaan muuttuu tiedoksi, ja tieto taidoksi. Ihminen muuttuu Isänsä kaltaiseksi, hänen täydellisyytensä mukaiseksi. Niinhän Kristus itse opettaa tekemään. Hän sanoo: „Että tulisitte taivaallisen Isänne pojiksi, sillä hän antaa aurinkonsa nousta niin pahain yli kuin hyväinkin ja antaa sataa niin oikea- kuin väärämielisillekin. Niinollen tulette vielä täydellisiksi, niinkuin teidän taivaallinen Isänne on täydellinen”.

Tämä käsky on siis ylitajuntaa varten. Jos me vaan muuten teemme hyviä töitä, ajattelemme ja tunnemme kauniisti, niin me lähetämme kyllä enkeleitä ylitajuntaan, valmistamaan tietä ihmisyydellemme, ihmisen pojalle, mutta pysymme itse maailmassa, jos niin sopii sanoa. Ei riitä, että vain lähetämme enkeleitä ylitajuntaamme. Meidän on myöskin itse ihmi-

sinä, ihmisen poikina, siihen noustava. Ja se tapahtuu mikäli rakkautemme Jumalaan, rakkauden Isään, muodostuu tiedoksi ja taidoksi, siten kuin juuri puhe oli.

Sitten toinen käsky, alitajuntaa varten.

Tämänkin käskyn Kristus järjestää uudelleen. Samasta syystä kuin edellisenkin. Sillä vanhan käskyn: „rakastakaa toisianne niinkuin itseänne”, olivat jotkut jo toteuttaneet. Se osoittautui myös riittämättömäksi. Sitä käskyä seuratessaan ihminen muodostuu itse itselleen mittapuuksi ja auktoriteetiksi. Hän tähystelee ensin, miten hän rakastaa itseään, ja sitten sen mukaan toisia. Mutta näin tehden ihmisen on vaikea päästä irti itsestään, vaikea voittaa itseään, niin että Jumalan tahto ja rakkaus hänessä tapahtuisi. Jumalan oppilaana ihmisen on opittava rakastamaan toisia ihmisiä siten kuin Jumala häntä rakastaa. Juuri sitenhän ihminen voi jatkuvasti muodostua sekä tiedossa että taidossa Jumalan kaltaiseksi.

Tässäpä viisauuskonto tuleekin avuksi. Mes-taripa nimenomaan osoittaa, sekä neuvoillaan että esimerkillään, miten Jumala rakastaa ja toimii. Mestari asettuu esikuvaksi ihmisille, nuoremmille veljille. Siksiä Kristus järjestää käskyn uudelleen: „Uuden käskyn annan teille, että rakastatte toinen toistanne niinkuin minä olen rakastanut teitä, että tekin niin rakastaisitte toinen toistanne”.

Tätä käskyä noudattaessaan ihminen vapautuu oman rakkautensa auktoriteetista, ja hänen auktoriteetiksi tulee Kristuksen ja Jumalan rakkaus.

Ja tarvinneeko meidän erikoisesti lisätä, että tätä käskyä seuratessa alitajunta nopeasti ja voimaperäisesti puhdistuu. Sillä rakkaus on puhdistava ja luova voima. Sentähden näiden kahden käskyn seuraaminen muodostaa ihmisen tajunnan siksi uudeksi Jerusalemiaksi, johon mikään epäpyhä tai ilkeys ei voi nousta, niin kuin Ilmestyskirjassa sanotaan.

Mutta ihmisen alemmassa luonnossa on suuri taipumus hitauteen ja vitkasteluun, tarpeettomaan kertailuun, joista seikoista nyt siirrymme puhumaan.

I V.

KERTAILU JA VITKASTELU.

Iankaikkinen elämä ja sen ilmentäjä, viisaus-
uskonto, on siis tehty julkiseksi, etenkin Jeesuk-
sen Kristuksen julkisessa opetuksessa ja esi-
merkillisessä elämässä, niinkuin edellä puhe oli.
Mutta ihmiskunta ei ole sitä oppia hyväksynyt,
ei tunnustanut eikä vastaanottanut. Jeesus
Kristus on kyllä tunnustettu henkilönä, ihmise-
nä ja vieläpä Jumalan Poikana. Mutta hänen
oppiaan, sitä ei ole tunnustettu. Tästä johtuu,
että Kristus on kuitenkin henkilönäkin jou-
tunut yhteiskunnallisen sivistyksen ulkopuo-
lelle. Ulkopuolella hän saa värjöttää ja kärsiä.
Ihmiskunta kirkkoineen on järjestänyt hänelle
kärsivän vapahtajan aseman. Ja kaikkein mer-
killisintä, että oppineitten ja ajattelevienkin
ihmisten järki on saatu niin sokaistuksi, vai
sanoisimmeko hypnotisoiduksi, että he pitävät
tätä asiaintilaa milteipä luonnollisena ja oikea-
na! Ainakaan tämä asiaintila ei herätä sellaista
vastavaikutusta, että ryhdyttäisiin vakavam-
piin tutkimuksiin ja uudelleenjärjestelyihin

Kristuksen opin ympärillä, poikkeuksia lukuunottamatta.

Mutta tämän asiaintilan aiheuttamia seurauksia ei voida välttää. Mekin puolestamme olemme myös vaarassa joutua jo tämän yhteiskunnallisenkin elämän turvallisuuden ulkopuolelle. Aineellisen elämän pulma ja levottomuus vain paisuu. Se on myöskin jotain luonnotonta. Sekin jo todistaa, että olemme väärinymmärtäneet elämän, Kristuksen, ja lähteneet väärään suuntaan. Sillä jos olisimme ymmärtäneet Kristuksen ja elämän oikein, lähteneet kulkemaan oikeaan suuntaan, niin tämä aineellinen toimeentulomme seuraisi siinä mukana vähemmällä puuhalla. Niinkuin viisaisuuskonnon Mestari itse sanoo: „Etsikää ensin valtakuntaa ja sen oikeamielisyyttä, niin tämäkin kaikki sen ohessa tulee teille”.

Ihmiskunta on todellakin harhassa. Ja vielä enemmän: se on oman harhansa lumoissa. Ihmiskunta lumoutuu omaan itseensä, omaan toimintaansa, omaan historiaansa.

Niin juuri: me olemme oman historiamme lumoissa. Eikä meitä suinkaan lumoa historiamme kauniit, harvat kauniit tapahtumat. On oikeastaan päinvastoin niin, että mitä suuremman kolttosen, mitä järkyttävämmän onnettomuuden me historiassamme olemme kysyneet aiheuttamaan, sitä enemmän se meitä lumoo. Sen huomaamme kirjallisuudessamme, histo-

riassamme, taiteessamme. Oman lumonsa vaikutuksesta ihmiskunta on tullut sidotuksi historian rautaiseen pyörään. Olemme tulleet, mekin puolestamme, ristiinnaulituiksi ajan viivalle. Toinen käsi viittaa menneisyyteen, rumaan, jota me toistamme. Toinen käsi viittaa tulevaisuuteen, kauniiseen, jota me unelmoimme. Niinhän joskus sanommekin: kätemme ovat sidotut. Emme saa, emme kykene riuhtaisemaan käsiämme vapaiksi, tehdäksemme parhaintamme nykyhetkessä. Ja kuitenkin meidän pitäisi tietämän, että meillä ei ole milloinkaan käytettävänämme mitään muuta kuin ikuinen nykyhetki.

Tämä kaikki johtuu harhan lumosta. Kyllä järki sanoo kristikunnan kirkkojen ja valtioiden johtajille, kyllä järki ja omatunto sanoo, että kristikunta on menossa uusia sotia, joukkomurhia, verenvuodatuksia, onnettomuuksia ja luhistumisia kohti. Mutta — kädet ovat sidotut.

Siirtykäämme nyt tästä yleisestä joukko-
huumauksesta yksityiseen ihmiseen.

Yksilöinäkin me olemme ristiinnaulittuina ajan viivalle. Toinen käsi viittaa tapahtuneeseen syntymäämme, toinen odotettavaan kuolemaamme. Ihmiselämä on siten vain pätkä, ei ympyrä. Pätkä ja viiva on ajallisuuden vertauskuva, ympyrä ikuisuuden. Mutta vain harvat, ylen harvat yksilöt kykenevät saamaan

kätensä vapaiksi viivalta ja muodostamaan niistä ympyrän. Vain viisauuskonnossa, jossa Kristus on Opettajana ja Johtajana, kyetään se tekemään. Sillä se edellyttää sitä tietoa ja taitoa, mikä tulee käytännöllisestä rakkaudesta Jumalaan ja toisiin ihmisiin.

Eikä vielä siinä kyllin, että elämämme viiva on pätkä syntymän ja kuoleman välillä, vaan tämäkin pätkä on vielä jaettu neljään pätkään. Siinä muodostuu neljä toisistaan melkoisesti eriävää, neljä toisilleen melkoisesti vierasta elinkautta: lapsuus, nuoruus, täysikäisyys ja vanhuus.

Tässä suhteessa voisimme kysyä: miksi meillä on neljä ikäkautta? Miksi ei esim. seitsemän? Jos olisi seitsemän, silloin kukin seitsemän prinssiäme tulisivat näkyviin erikoisena ikäkautena.

Syy on siinä, että me tässäkin asiassa kertaamme omaa historiaamme. Neljässä ikäkaudessaamme me kertaamme neljää edellistä juurirotua. Lapsuus vastaa jollain tavoin tilaamme 1:ssä juurirodussa, satoja miljoonia vuosia sitten. Nuoruus vastaa jollain tavalla toista suurta juurirotua. Miehuus kerta kolmatta, lemuralaista, ja vanhuus neljättä, atlantilaista juurirotua. (H. P. Blavatskyn mukaan 1:sen juurirodun aika oli 170 milj. vuotta, 2:sen j.r. ikä oli noin 103 milj. vuotta, 3:nen 36 milj. ja 4:nen noin 5 milj. vuotta.

Nykyisen 5:nen rodun ikä on vasta noin 1 milj. vuotta. Katso „Enkelien lankeemus”, kirj. Pekka Ervast, ja „Omatunto” 1907, s. 204).

Ja edelleen on huomattava, että vaikka olemmekin keskellä viidettä juurirotua, sen viidennessä, europalaisessa alarodussa, jonka alkaessa Kristuksen viisaususkonto tuli julkiseksi, niin hyvin harvat yksilöt ovat astuneet sisälle viidenteen rotuun, vihkiytyneet sen henkeen ja olemukseen. Juuri siksikin ihmiskunta on ulkona. Harvassa, perin harvassa on todellisia aarialaisia. On huomattava, että vaikka me nyt olemme viidettä alarotua, ja muka kristittyjä, niin kuitenkin me vielä kertaamme, ei vain neljää edellistä juurirotua, vaan sen lisäksi oman viidennen juurirotumme neljää edellistä alarotua: hinduismia, zarathustralaisuutta, kaldealais-egyptiläisyyttä ja kreikkalais-roomalaisuutta. Lapsuudessamme kertaamme alkuperäistä hinduismia. Hinduismi oli järjestetty enemmän perheen kannalle: kaikki olivat tavallaan yhteiskunnan turvattuja lapsia. Nuoruudessamme me parhaassa tapauksessa kertaamme zarathustralaisuuden ihannetta. Nuoren ihmisen luonnollinen ihanne on puhtaus. Hän tuntee, että hänen onnensa on suorassa suhteessa puhtauteen, siihen, miten hän kykenee ylläpitämään siveellistä puhtautta. Mutta niinhän Zarathustran uskonnossa juuri puhtaus oli keskeisin kannustin ja hyve.

Miehuusiässä astuu luonnostaan kolmas hyve eli velvoitus esille: vastuunalaisuus, jonka oikea toteuttaminen edellyttää oikeata tietoa. Se vastaa egyptiläisen sivistyksen olemusta. Se antaa uuden värityksen zarathustralaiselle puhtausihanteellekin. Tieto elämästä kuuluu jo puhtauteenkin. Tietämättömyys on jo jotain likaista. Tiedon valon täytyy läpäistä ihmisen sielu, jotta se olisi puhdas.

Huomaamme siis, että parhaassa tapauksessa me n.s. kristityt miehuudessamme kertaamme egyptiläistä ihannetta, niinkuin me nuoruudessamme parhaassa tapauksessa kertaamme Zarathustran ihannetta. Ja totta on, että näiden ihanteiden toteuttaminen kuuluu Kristuksen viisauuskontoon. Kristus ei ole tullut näitä vanhoja, valmistavaa työtä tekeviä profeettoja kumoamaan, niinkuin hän itse sanoo, vaan täyttämään, täydentämään, vielä henkevämpää ihannetta antamaan. Sentähden emme ymmärrä asiallisella tavalla Kristusta, ellemme ymmärrä vanhoja profeettoja asiallisesti. Niinhän emme voi opiskella tavallisissa korkeakouluissa, ellei meillä ole hallussamme valmistavan koulun opetus.

Vanhuuden ihanne on viisaus. Ja myöskin mielen kääntymys tuonpuoleisiin asioihin, taivaallisten joukkojen puoleen. Tavallaan tämä näkyy kreikkalaisessa ihanteessa. He mielellään puhuivat Olympian jumalista, pyrkivät

tuttavallisiin väleihin niiden kanssa. Joten me siis vanhuudessamme pyrimme kertaamaan ainakin yhtä kreikkalaisuuden oleellisuutta.

Lieneekö nyt käynyt selväksi, että me, kristikunta, olemme hidastelijoita, historiaamme monissa kerroksissa kertailevia vitkastelijoita.

Ja kuitenkin meillä on nyt ne mahdollisuudet, jotka Kristus on tuonut. Kristusta voitaisiin sanoa viidennen juurirodun perustypiksi, toiseksi Aadamiksi. Hän on ihmisen tarkoituksen ensimmäinen täydellisin onnistuma. Syystä hän voi sanoa: „Minä olen ovi”. Ihmiskunta vaan ei ole astunut tästä ovesta sisälle. Eikä siitä ovesta voi ajaa ihmisiä sisälle kuin lampaita laitumelle. Ihmisen on itse astuttava ovesta sisälle. Sentähden Kristus, vaikka onkin ovi, on oikeastaan antanut meille avaimet oveen.

Ja mitkä nämä avaimet ovat? Ne avaimet ovat oikea tieto ja oikea taito.

Mutta tätä tietoa ja taitoa ei voi ihmiseen kaatamalla kaataa. Eikä sitä voi edes läksytietona päähän pönttää.

Sentähden tämä Kristuksen antama avain onkin neuvon, neuvo ja ohje, miten on oltava ja elettävä. Tätä neuvoa käyttämällä ovi aukenee.

Olemme jo puhunut Kristuksen kahdesta yleisestä käskystä. Mutta tämän lisäksi Kristuksella on viisi yksityiskohtaista käskyä.

Huomaamme tässäkin historiallisen vastaavaisuuden. Tarvitsemme neljä käskyä neljää ikäkauttamme ja niissä vaikuttavaa neljää juurirotua ja nykyisen rotumme neljää alarotua varten, niiden ihanteita täydentääksemme ja niistä vapautuaksemme. Viidennettä käskyä tarvitsemme nykyistä viidennettä rotua varten, jonka ihanne on rakkaus.

Ensimmäinen käsky: „älä suutu”, täydentää hindulaista ihannetta: „täytä velvollisuutesi”, ja kohdistuu meissä olevaan lapseuteen. Lapseus saavutetaan reippaalla velvollisuuden täyttämisellä, eikä suuttumisella ja kiukutte-
lulla.

Toinen käsky: „älä ole ajatuksissasikaan epäpuhdas”, täydentää Zarathustran ydin-
ihannetta: „ole puhdas”, ja kohdistuu meissä olevaan nuoruuteen. Nuoruus saavutetaan ajatuksen, mielen ja koko olemuksen puhtaudella.

Kolmas käsky: „älä vannoo”, täydentää egyptiläistä ihannetta: „pyri tietoon”, ja kohdistuu meissä olevaan miehuuteen. Miehuus saavutetaan, ei vannomisen, vaan totuuden, totuuden tietämisen avulla.

Neljäs käsky: „älä vastusta pahaa”, täydentää kreikkalaista ihannetta: „muuta ruma kauniiksi, alkuaine jalommaksi”, ja kohdistuu meissä olevaan vanhuuteen. Vanhuus eli viisaus saavutetaan, niinkuin kreikkalainen taideteos,

ei pahan vastustamisella, vaan muuttamalla paha hyväksi, alkuaine taideteokseksi.

Viides käsky: „älä sodi, vaan rakasta kaikkia ihmisiä”, täydentää kaikkia edellisiä, kuuluu kaikille ikäkausillemme, yhdistää ne yhdeksi kokonaisuudeksi. Sillä viides ikäkausi ei muodostu siten, että meidän elämämme päättiin tulisi vielä yksi pätkä lisää, vaan siten, että elämämme saavuttaa eheän kokonaisuuden.

Ajatelkaamme, mikä voiman lisäys, jos saisimme haltuumme ja osaisimme käyttää kaikkien neljän ikäkaudemme voimia! Meillä olisi vähintään neljäkertainen voimat: lapsen viattomuus ja iloinen onnellisuus, nuoren kukkea ihanteellisuus, miehuuden mahti ja tarmo, vanhan tyyni ja rauhallinen viisaus. Siinä olisi todella ihmisen täydellisyys. Ja tältä näkökulmalta katsellen meidän on helpompi ymmärtää, tai ainakin aavistaa, sitä omaa täydellisyttämme, jota kohti olemme kulkemassa, ja jonka jotkut adeptit, ennen kaikkea Jeesus Kristus, jo ovat saavuttaneet.

Mutta nyt meidän tavallisten ihmisten, niin oppineiden kuin oppimattomien, voimat ovat hajoitetut kaikkiin neljään ilmansuuntaan. Olemme omine ikäkausinemme kuin Intian neljä kastia, jokseenkin vieraita toisillemme.

Kysykäämme: miten aloittaisimme näiden voimien kokoamisen?

Tämän asian käsittelyyn nyt siirrymmekin.

V.

VIIVAN MUODOSTAMINEN YMPYRÄKSI.

Puhuaksemme sekä asiallisesti että vertauskuvallisesti, olisi sanottava näin: meidän elämämme viiva syntymän ja kuoleman välillä olisi saatava käyristymään niin, että päät yhtyisivät. Silloin siitä tulisi ympyrä, joka kuvaa ikuisuutta, ja me itse jäisimme sen ympyrän sisälle kuin kotiimme, pyhäkköömme. Toisin sanoen: meidän olisi saatava syntymän ja kuoleman mysterio itsessämme yhtymään, astumaan ainaiseen nykyhetkeemme, niin että kuolema ja syntymä meissä aina tapahtuisi. Meillä tavallisilla kuolevaisilla yleensä ei niin ole. Syntymä on vain historiallinen tapaus muinaisuudessa, ja kuolema odottaa tulevaisuudessa. Niiden olemus ja mahti ei ole nykyhetkessä käytettävänäimme. Ja kuitenkin olemuksemme tarkoitus on yhdistää nämä voimat. Muutamilla ihmisillä, adepteilla, tämä varmaankin on jo tapahtunut. Eihän heistä muutoin voitaisi sanoa, että he ovat elämän ja kuoleman herroja.

Miten siis aloittaisimme tämän suuren rakennustyön?

Tässäkin on huomioonotettava sama järjestys kuin tavallisen rakennuksen rakentamisessa. Ei rakenneta ensin kattoa tai seinää, vaan tehdään perustus ensin. Ei myöskään ruumiimme tullutta haavaa paranneta siten, että se pinnalta ensin kasvaisi umpeen ja sitten pohjasta, vaan päinvastoin. Samoin on ruumiimme temppelin rakentamisessa. Sekin on aloitettava, ei viivan päistä, vaan keskestä, pohjasta. Toisin sanoen: nuoruus ja miehuus on ensin saatava yhtymään. Sitä ne eivät ole. Yleensä me elämme nuoruuden erittäin ja miehuuden erittäin. Nuoruudessa elämme liian yksipuolisesti tunteitten varassa, hotkimme kerman päältä. Miehuudessa jääme sitten liian yksipuolisesti kuivahkon älyn varaan. Tämä on jokseenkin samaa, jos maanviljelijä lannoittaisi yhtä peltoa vain kalipitoisilla lannoitusaineilla ja toista typellisillä. Sekoitus on parempi. Niinpä suon ja saven sekoitus on edullista. Samoin on ihmiselämän viljelyksessä — jota Mestari vertaakin puutarhaan — saatava voimat yhdistetyiksi. Mutta alku on tehtävä niin, että nuoruus ja miehuus saadaan yhtymään. Nuoruus antaa ihanteellista värikkyyttä, miehuus harkintaa, tarmoa ja vastuunalaisuutta.

On siis kyseessä liitto nuoruuden ja mie-

huuden, pään ja sydämen, tunteen ja järjen välillä.

Kuitenkin — ihmisen epäitsenäisyyden ja taitamattomuuden tähden — luontokin on ottanut tämän asian alkeellisesti huomionsa ja hoitoonsa. Sillä ruumiilliselta puoleltamme olemme jaetut kahteen sukupuoleen, naisiin ja miehiin. Avioliitto naisen ja miehen välillä edustaa näinollen liittoa nuoruuden ja miehuuden välillä. Nainen edustaa nuoruutta, tunteita, kauneutta, ihanteellisuutta, mies miehuutta, järkevyyttä, harkintaa, voimaa ja tarmoa. Kun siis mies ja nainen muodostavat liiton, niin edustaa se ulkonaisella tavalla liittoa oman nuoruutemme ja miehuutemme välillä.

Avioliiton vertauskuvana käytetäänkin sormusta, ympyrää, jossa ei ole alkua eikä loppua, ja on siis ikuisuuden vertauskuva. Suljettuna ympyränä se samalla on kodin ja pyhätön vertauskuva.

Mutta vaikkakin luonto näin on järjestänyt mahdollisuuden ulkoiselle liitolle, niin emme me ihmiset läheskään ole täyttäneet luonnon toivomuksia. Emme yleensä ole osanneet tehdä avioliittojamme sopusointuisiksi, kotejamme pyhätöiksi. Emme ole osanneet ottaa elämää koulun ja kasvatuksen ja palvelevaisuuden kannalta. Emme ole osanneet tehdä itsessämme liittoa sydämen ja järjen välillä.

Näinollen koettakaamme vähän kuvailla ihmisessä tapahtuvaa sydämen ja järjen liittoa.

Yleensä ihmiset elävät, niinkuin sanottu, nuoruutensa erittäin ja miehuutensa erittäin. Tunteen ja järjen välillä ei ole voitettua yhteyttä, ei sopusointua ihanteen ja toiminnan välillä. Sentähden itsekasvatus on tarpeellinen. Täytyy opiskella antamaan yhtäikaa tilaa tunteelle ja järjelle, ihanteelle ja toiminnalle. Järki tarkastelkoon ja auttakoon tunnetta, samoin tunne tarkastelkoon ja auttakoon järkeä. Molemmat kunnioittakoon, auttakoon ja palvelkoon toisiaan. Aivan niinkuin on laita onnellisessa avioliitossa.

Riittääköön tämä tällaisenaan tunteen ja järjen liiton kuvailuun.

Kysymme sensijaan: mikä on sielullinen seuraus tästä liitosta?

Todella tästäkin sisäisestä liitosta syntyy jotakin. Ja se on *nerous*. Sentähden sanoaankin, että nerolla ei ole vanhempia, eikä hänellä ole lapsia. Sillä nero syntyy ihmisessä sisällisesti. Nero, tai nerous, syntyy niinkuin Väinämöinen, niinkuin uskontojen suuret sankarit.

Mutta jumalallisia neroja on vähän. On kykyjä. Mutta kyky on toisenlainen kuin nero. Vaikka molemmissakin on asteita. Kyky ei ole vielä välttämättä luonut tunteen ja järjen sopusointua. Sentähden hän on yksipuolisempi,

kuivakiskoisempi, enemmän maan kamaralla seisova. Nero uskaltautuu enemmän ihanteensa siiville. Hän liitelee jumalten ja enkelten parissa. Hän nauttii nektaria jumalten pöydässä, niinkuin Platon muistaakseni sanoo. Sentähden hän muistuttaa nuorta ihmistä, joka on rakastunut. Rakastunut ihminen ei ole pikkumainen, eikä niin loukkaantuvainen. Hänellä on sielullista pääomaa ja hänellä on varaa antaa anteeksi. Niin on nerollakin.

Oh, jospa meilläkin kristikunnassa olisi opettettu tätä oman sielumme pyhäkön rakennustaitoa! Mutta oi, ne todelliset taiturit, jotka tätä taitoa olisivat kysyneet opettamaan, ne kristikunta on työntänyt luotaan pilkaten ja vainoten. He ovat ensimmäisinä jääneet työttömiksi, kannatusta vaille. Ja se on kristikunnan suuri onnettomuus.

Siirtykäämme nyt kuvailemaan toista liittoa, liittoa lapsuuden ja vanhuuden, kuoleman ja syntymän välillä.

Tavalliset ihmiset, jotka elävät kumkin ikäkautensa erittäin, ovat melkein pä unohtaneet itsessään olevan lapsen. Ja kuolema odottaa jokseenkin tuntemattomana, kokemattomana tekijänä. Heidän kätensä on sidottu ajan viivalle, historian, tapojen ja tottumusten rautaiseen pyörään. He eivät voi riuhtaista käsiään irti, ollakseen vapaita menettelemään jumalaisen henkensä osoituksen mukaan.

Sivumennen sanoen, tästä käsien viivalta vapauttamisen ja ympyräksitekemisen taidosta on jäänyt vain seremoniallinen tapa jällelle. Tapa on siinä, että lapsia opetetaan panemaan kätensä ristiin, jolloin kädet muodostuvat viivasta ympyräksi, ja lausumaan pyhän nimen. Tällöin lapsi on kuin pyhätössä, on turvassa pahoilta vaikutuksilta.

Mutta, ikävä kyllä, tämä on enää vain seremonia. Sillä samalle lapselle pannaan, hänen isommaksi tultuaan, pyssy käteen ja hänelle sanotaan: „Sinun on ammuttava ihminen, tapettava vihollinen”. Ja n.s. kristillinen kirkko ja sen piispat ja papit antavat vahvistuksensa kaikelle tälle. Se on täysin vanhatestamentillista menoa, sen lain noudattamista josta Paa-valikin sanoo, että se ei voinut tehdä ketään täydelliseksi.

Nerokas ihminen, joka on oppinut ydistämään nuoruuden ja miehuuden, oppii pitämään kätensä aina ympyrässä, vertauskuvallisesti puhuen, ja elämään pyhän nimen turvissa. Hän oppii pitämään itsessään olevan lapsen nykyyhetkessä. Sentähden hän ei pelkää, eikä hänen tarvitse ottaa pyssyä käteensä. Hän oppii elämään siinä Kristuksen lauseessa jossa sanotaan: „Älkää peljätkö niitä, jotka ruumiin tappavat”.

Niin, nerokas ihminen oppii neuvottelemaan kuoleman kanssa.

Sillä mitä on kuolema? Luurankoinen viikatemies, sanotaan. Mutta nerokas ihminen ymmärtää, että tämä viikatemies katkaisee vain sen, mikä on leimattu kuolemalle. Viikatemies ei katkaise sellaista, missä on ikuisuuden leima. Sentähden nerokas ihminen sanoo kuolemalle: „Koska sinulla on taito eroittaa kuolevainen ja kuolematon, niin tule minun luokseni, opeta minua, sano minulle, milloin teen sellaista, mikä leimataan kuolemalle, niin että minä tiedän luopua siitä. Sillä miksi rakentaisin kuolevaista, sellaista, jonka kuolema täytyy hävittää, ja jonka hävittäminen tuottaa tuskaa”.

Kyllähän kuolema yrittää kaikillekin ihmisille jotain puhua, ja he tuntevat sen omassatunnossaan. Mutta saamansa väärän opetuksen vuoksi heillä ei ole rohkeutta, ei tietoa eikä taitoa kysellä eikä kuunnella. He tukahuttavat omantuntonsa äänen. Nerokas ihminen sensijaan kyselee ja kuuntelee, kun kuolema opettaa häntä hänen siveellisessä omassatunnossaan. Siten hän vähitellen oppii samaa taitoa mikä kuolemalla on. Siten kuolema vapautuu hänen kohdaltaan, ja voi mennä toisia opettamaan.

Näin menetellen ihminen oppii kantamaan, niinkuin sanotaan, Kristuksen kuoloa ruumiissaan.

Mutta tähän on vielä saatava lapsi mukaan, niin että aina tapahtuisi sekä kuolema että

syntymä. Kuolema ja lapsi haluavat asettua siihen suhteeseen ihmisessä, että kuolema on sisäisenä vakavuutena, kuolemanvakavuutena, ja lapsi, uudestisyntyttävä voima, esiintyy ulospäin. Luurankomies ei saa esiintyä ulospäin. Niinhän tavallinen luurankokin ruumiissamme on sisäisenä, näkymättömänä ryhtinä, ja lihaksien joustavuus ja pehmeys esiintyy ulospäin. Toisin sanoen: ihminen ei saa vakavuudessaan tulla juroksi, kovaksi, tuomitsevaksi. Nero oppii hymyilemään omille tuskilleen. Tätä Jeesus opettaa sanoessaan: „Ja kun paastaatte, älkää olko synkän näköisiä... Vaan kun sinä paastaat, voitele pääsi ja pese kasvosi, ettet näkyisi ihmisille paastoavana, vaan Isällesi.”

Paasto muutoin ei suinkaan rajoitu vain ruokiin ja juomiin, vaikka se niitäkkin asioita koskee. Sanoohan Jeesus: „Ettekö käsitä, että kaikki, mikä käy suusta sisään, menee vatsaan ja ulostuu luonnonmukaisesti? Mutta mikä käy suusta ulos, se tulee sydäimestä, ja se saastuttaa ihmisen”. Esim. sanansa syöminen on sellainen ruoka, joka aina saastuttaa ihmisen. Ja sellaiset, puhdistumattomasta sydäimestä lähtevät virtaukset, kuin parjaus, panettelu, turhien puhuminen, niistä asioista on opittava paastoamaan. Samoin paastottakoon suuttumisesta, epäpuhtaista tunteista ja ajatuksista, vannomisesta ja väkivallasta. Sillä sellainen ruoka

ei tule taivaasta. Ne todella saastuttavat ihmisen. Nerokas ihminen tätä oikeata paastoa harjoittaa. Mutta, kuten sanottu, tämä paasto ei saa erikoisesti näkyä ulospäin. Ei saa esiintyä niinkuin olisi rautanauvoja syönyt, tuomitsevana ja kovana. Sisäinen vakavuus täytyy ulospäin esiintyä lapsen viattomuutena. Lasta ei kukaan kauhistu eikä pelkää. Sentähden Kristus sanookin: „Ellette käänny ja tule lasten kaltaisiksi, ette pääse taivasten valtakuntaan”.

Olemme näin lyhyesti kuvailleet sitä suurta työtä, mikä on elämänviivamme käyristämisessä ympyräksi, kaikkien neljän ikäkaudemme yhdistämisessä yhdeksi voimaksi ja kokonaisuudeksi. Ja ehkä tämän kuvauksen pohjalta, niinkuin jo olemme huomauttaneet, ymmärrämme paremmin omaa päämääräämme ja Mestaria, joka jo on tämän päämäärään saavuttanut. Tämä asioiden ymmärtäminen on tärkeätä. Se on avuksi elämämme toiminnoissa. Jokainen olemme tarkoitetut tulemaan siksi ihmisen pojaksi, joka kokoo itsensä kaikista neljästä ilmansuunnasta, neljästä ikäkaudesta. Sillä viides ikäkausi muodostuu, niinkuin jo olemme sanoneet, neljän edellisen muodostumisella yhdeksi kokonaisuudeksi, ympyräksi, pyhäköksi, Isän kodiksi.

Isän Jumalan tuntemisen tutkisteluun nyt ryhdymmekin.

V I.

JUMALA JA EMANATIO ELI ILMENNYS.

Käsityksemme Jumalasta, elämän perusolemukselta, on historian kuluessa yleensä ollut pohdinnan ja epäilemättä myöskin kehityksen alainen. Selvyyteen on pyritty sekä älyllisesti että käytännöllisesti. Länsimaisessa filosofias-
sa esiintyy yleensä neljä käsitystä: monistinen, dualistinen, polyteistinen ja panteistinen.

Monismi, ykseysoppi, arvelee, että kaiken takana on yksi yhtenäinen olevaisuus. Monistinen käsitys jakautuu kuitenkin helposti kahtia. Sillä voidaan ajatella joko niin, että kaiken takana oleva ykseys on henki, tai että se on aine. Näin avautuu mahdollisuus kahdenlaiseen monismiin, henkiseen eli spiritualistiseen ja aineelliseen eli materialistiseen.

Kumpaisenkin näistä pitäessä puoliaan, asettuessa omalle kannalleen, olemmekin jo tulleet dualistiseen eli kaksoisperusteiseen elämänkäsitykseen. Henki ja aine, hyvä ja paha ovat sen mukaan yhtä itseolevaisia.

Tällä kohdalla on huomattava, että kirkon kristinoppi, joka mielellään pitää itseään monis-

tisena, yksijumalaisena, on perin räikeällä tavalla dualistinen, kaksijumalainen. Sillä kirkko selittää, että aina tulee olemaan kaksinaisuus siten, että paha, Saatana ja helvetti tulee olemaan yhtä ikuinen ja loppumaton kuin hyvä, Jumala ja taivas.

Dualismista ei ole pitkä matka polyteismiin, monijumalaisuuteen. Sillä jos on kaksi yhtä ikuista ykseyttä, Saatana ja Jumala, niin miksi ei yhtähyvin monta herrautta ja valtaa, monta jumalaa?

Polyteismista vuorostaan on vain johdonmukaisuuden askel panteismiin, siihen käsitykseen, että Jumala on kaikkialla, jokaisessa oljenkorressa ja hiekkajyväsessä.

Näiden lisäksi puhutaan myöskin absoluutista, ehdottomasta.

Kaikki nämä eri käsitykset jäävät länsimaisessa filosofiassa enemmän tai vähemmän irrallisiksi. Ne eivät muodostu yhtenäiseksi elämänkäsitykseksi. Joudutaanpa melkein tuohon: ollako vai eikö olla.

Itämainen filosofia eroaa tässä suhteessa edukseen länsimaisesta. Heillä on tietoisempi ja yhtenäisempi käsitys elämästä ja kaikkeuden järjestyksestä.

Tämä taas pääasiallisesti johtuu siitä, että itämailla, etenkin Intiassa, on yleensä kunnioitettu viisaita ihmisiä, tietäjiä, mahaatmoja, rishejä. Sensijaan länsimailla nämä kaikkein

suurimmat viisaat ovat yleensä joutuneet epäilyksen, pilkan ja vainon alaisiksi. Heidät on yhdellä taikka toisella tavalla ristiinnaulittu. Tästä syystä länsimainen filosofia on pysynyt hajallisena. Totuus ja totuuden tietäjä ei ole saanut olla mukana sitä yhdistämässä.

Koettakaamme nyt saada yhtenäinen käsitys elämästä, Jumalasta, kaikkeudesta. Teemme selvittelyn mahdollisimman lyhyesti ja keskitetysti.

Kaiken takimaisen takimaisena, pohjana ja perustana, on juuri tuo absoluutti, ehdoton, joka on ilmenemätön. Siitä voi sanoa, että se ei ole mitään, tai että se on kaikki.

Tämä paradoksimainen, mahdottomalta näytävä määritelmä, on kuitenkin sekä järjellinen että asiallinen. Sillä kun se on ilmentymätöntä olemassaoloa, niin ilmentyneen elämän kannalta katsoen se on niinkuin sitä ei olisikaan.

Kuitenkin kuuluu tälle absoluutille yksi ominaisuus, ja se ominaisuus on niin oleellinen ja tärkeä, että ilman sitä se kyllä pysyisi järjellisen käsityksemme ulkopuolella.

Tämä ominaisuus on se, että ilmentymättömyydessä piilee ilmentymisen mahdollisuus.

Tämä seikka antaa ajattelullemme järjellisen pohjan. Että ilmentymättömyydessä piilee ilmentymisen mahdollisuus, senhän todistaa se seikka, että ilmentynyt maailma on olemassa. Mutta ilmentyneen takana on yhä edelleen

ilmentymättömyys. Ilmentymättömän takana ei ole mitään, koska se juuri on kaiken takana.

Seuratkaamme tätä ilmentymistä, emanatio-nia. Puhutaan ensimmäisestä Logoksesta, samoin toisesta ja kolmannesta, jotka syntyvät eli vuodattaautuvat toinen toisistaan. Ja sitten on lukemattomien olentoluokkien paljous.

Absoluutissa siis ilmenee ensimmäinen, universaalinen Logos. Se on yleismaailmallinen, kaikkien aurinkokuntien takainen tajunta, yhtä absoluutin kanssa. Voisimme sanoa näin: Absoluutti on se, joka ei edes tajua olemassaoloon. Ensimmäinen Logos on se, joka on herännyt olemassaolonsa tajuamiseen. Juuri siksi, että se tajuaa olevansa olemassa, se ei enää ole ehdoton, vaikkakin se lepää ehdottoman helmassa.

Tässä Logoksen pyhässä olemassaolonsa tajuamisessa saattaa kulua suunnattomia aikoja, miljoonia meidän vuosiamme. Sillä miljoonakin on vain pieni murto-osan murto-osa Logoksen iässä, joka on yli 311 biljoonaa meidän vuotamme.

Mutta sitten Logoksen tajunnassa herää kysymys: „Olen olemassa, mutta mitä varten olen olemassa?”

Tämänkin kysymyksen elävöitymisessä saat-
taa kulua aikoja. Mutta kysymykseen päästyä
välähtää vastaus: „Olen sitä varten, että
rakastaisin”.

Tämä on suuri saavutus. Mutta Logoksen tajunnassa herää uusi kysymys: „Mitä minä rakastan?” Ja aikojen kuluttua selviää: „Täydellisyyttä, täydellisintä täydellisyyttä, sitä minä rakastan”.

Rakastettava täydellisyys, täydellisyyden perikuva, saa Logoksen tajunnassa ulkokohtaisen ilmennyksen. Tämä ilmennys onkin toinen Logos, kosmillinen Kristus, Jumalan Poika. Se on kaikkien aurinkokuntien täydellisyyden perikuva.

Sitten Logoksen tajunnassa herää yritys, ja vähitellen monia yrityksiä, joissa Logos rakkaudessaan pyrkii täydellisyyttä kohti. Se on kolmas Logos, kosmillinen Pyhä Henki.

Myöhemmin herää lukemattomia paljouksia yrityksien yrityksiä. Vähitellen niissä himmenee ja himmentyy alkuperäinen tarkoitus, rakkaus Jumalan täydellisyyteen. Mennään rakkauden ja pyhyiden vyöhykkeen ulkopuolelle, jossa rakkaus vääntyy itsekkyydeksi, totuus ja pyhyys valheeksi ja pahuudeksi. Silloin on tultu pois ikuisuuden tasoilta, on tultu ulos, sellaiseen tilaan, jossa vallitsee kuolema. Jatkettaessa samaan suuntaan voidaan väärinpäin kääntyneessä elämässä saavuttaa äärimmäinen raja, ulkonainen pimeys, lopullinen häviäminen. Mustan maagikon sanotaan kulkevan sitä kohti — ellei hän ennen ratkaisevaa hetkeä kadu ja käännä pyhään rakkauteen päin.

Näin olemme lyhyesti ja keskitetysti esittäneet elämän emanationin, ulosvuodatuksen. Sen voi ajatteleva ihminen järjellään ymmärtää. Sillä ihminenhan on osa elämästä, osa ja samalla kokonaisuus, pienoismaailma. Pienoismaailmana ihminen on avain kaikkeuden ymmärtämiseen. Me voimme tämän ymmärtää senkin tähden, että se kaikki toistuu meissä pienoiskoossa. Ja lopuksi suuressakin koossa. Me olemme juuri sellaisia kaksinaisia olentoja, jotka korkeammassa minässämme olemme pyhän rakkauden ja kuolemattoman maailman sisällä, mutta persoonallisuuksina olemme joutuneet ulos pyhästä piiristä, ja muodostuneet kuolevaisiksi. Olemme joutuneet itsekkyyden ja paheiden maailmaan.

Tästä tulemmekin involutionin eli palautuksen tielle. Meidän on luovuttava paheista ja itsekkyydestä. Meidän pelastuksemme on palautumisessa pyhyyden ja rakkauden iankaikkiseen elämään. Involutionimme on tietoista palautumista Jumalan elämään. Sentähden kun ihminen henkisesti herää, herää hänessäkin kysymys: „Mitä varten olen olemassa?” Eikä ihminenkaan loppujen lopuksi saa missään rauhaa, ei löydä oikeata työn- ja elämäniloa, ennenkuin hänkin löytää ja hyväksyy oikean syyn olemassaololleen, ennenkuin hänkin sanoo: „Olen olemassa sitä varten, että rakastaisin”. „Mutta mitä minä rakastaisin?” kysyy ihminen

edelleen. Hän herää huomaamaan ja sanoo itselleen: „En suinkaan minä ole kutsuttu rakastamaan itsekkyyttä, paheita, katoavaisen maailman rikkautta, kunniaa ja valtaa? En suinkaan. Vaan minäkin olen kutsuttu rakastamaan sitä mitä Jumalakin rakastaa: täydellistä täydellisyyttä, sitä ikuisuudessa syntynyttä Jumalan Poikaa, joka elää maailman-kaikkeudessa ja piilee minun sydämessäni”.

Ja siitä alkaa palautumisen tie, kasvava tie Jumalan yhteyteen ja täydellisyyteen. Sen tien historiallista kehitystä lähdemme nyt kuvailemaan.

VII.

VANHANLIITON KÄSITYS JUMALASTA.

On selvää, että osatakseen tietoisesti pyrkiä Jumalaan, täytyy ihmisellä olla joku käsitteellinen ote Jumalasta. Muutoin ihminen hosuu umpimähkään.

Tämä käsitteellinen ote, jonka ihminen voi saada viisaimmilta ihmisiltä, uskontojen Mestariilta, muuttuu sitten käytännöllisessä kokemuksessa tiedoksi ja taidoksi.

Kun ihmiskunnalla nyt jo on monta historiallista uskontoakin, niin voimme niiden ydinopissa nähdä tuon innoittavan ja velvoittavan käsitteen, ja miten se on täydentynyt, miten on tultu siihen käsitykseen, jonka Jeesus Kristus esittää.

Seuratkaamme nykyisen ihmiskunnan eli viidennen juurirodun alarotujen uskontoja tältä kannalta katsellen.

Huomattava on, että Mestareiden antama käsitys Jumalasta on yleensä sellainen, että sen seuraaminen vie käytännölliseen yhteistyöhön Jumalan kanssa. Sillä päämäärä on

alunalkain sama: saavuttaa se täydellisyys, mikä on Jumalalla, Isällämme.

Luokaamme lyhyt silmäys uskontojen ydinoppiin. Otamme neljä uskontoa, ja sitten erikseen uhrikäsitteen ja Buddhan opin.

Ensimmäisenä hinduismi. Ytimenä siinä on oman dharmansa, tehtävänsä, velvollisuutensa täyttäminen. Ei edellytetty, että yksilöt löytäisivät oman tehtävänsä sisäisesti. Tehtävä seurasi mukana ulkonaisessa kohtalossa. Viisaus järjesti ihmisten syntymän niin, että kun he hyvin täyttivät sen tehtävän, sen kastin eli luokan velvollisuuden, mihin syntyivät, silloin tulikin täytetyksi se osuus jumalallisessa elämässä, mikä kullekin kuului. Ja heitä seurasi sisäinen rauha ja ilo ja onni.

Toiseksi tulee parsilaisuus, Zarathustran uskonto. Siinä ei enää ole kasteja. Ihminen saa itsekin etsiä ja tulla selville tehtävästään. Kuitenkin yhdellä ehdolla: täytyy etsiä paikkaansa ja tehtävänsä puhtain käsin. Olkoon ihminen aina puhdas, sekä ruumiillisesti että ennen kaikkea siveellisesti. Zarathustrakaan ei kumoa vanhoja profeettoja, ei hinduismiin velvollisuusihannetta. Häinkin täydentää entistä: velvollisuuteen kuuluu nyt myöskin puhtaus.

Kolmanneksi tulee, psykologisesti katsoen, egyptiläisyys. Siinä astuu erikoisesti tiedon tarve esille. Sekään ei kumoa entisiä, vaan täydentää. Velvollisuuteen ja puhtauteen tulee

uusi lisä. Ei ole oikein täyttänyt velvollisuuttaan, eikä ole oikein puhdas, ellei kaiken lisäksi pyri tietoon, tietoon itsestään, Jumalasta ja luonnosta.

Neljänneksi tulee kreikkalaisuus.

Kun oli opittu täyttämään velvollisuutta, pyrkimään puhtauteen ja tietoon, silloin nousi kysymys: mitä varten? Mitä varten on täytettävä velvollisuus, pyrittävä puhtauteen ja tietoon? Luonnollisesti sitä varten, että osattaisiin oikein toimia, saada jotain kunnollista aikaan. Niinpä kreikkalaisessa taiteessa ei pyritty matkimaan luontoa sinään, vaan pyrittiin ylöspäin, kauneuteen. Joskin luonto alemmassa puolellaan, harjoitellessaan, tuottaa epämuodostumiakin, niin ihminen, joka on luomakunnan kruunu, ei ole kutsuttu niitä seuraamaan. Ihminen on kutsuttu auttamaan luontoa. Sentähden hän on kutsuttu luomaan ylevää, puhdasta, kaunista, viisasta, sellaista, mikä kohottaa mieltä, tunnetta, ajatusta ja mielikuvi-
tusta Jumalan puoleen.

Riittääköön nyt tämä näistä neljästä uskon-
nosta, tai uskontoryhmästä. Olemme samalla nähneet historiallisen jumalakäsitteen kehitty-
mistä. Ensin Jumala oli työ, sitten puhtaus, kolmanneksi tieto ja neljänneksi taito. Uskon-
tonsa ja viisaittensa johdolla ihmiset kasvatti-
vat itsessään näitä ominaisuuksia, herättelivät
itsessään piilevää jumalallista täydellisyyttä.

Siirtykäämme nyt asiaan, joka on yhteinen kaikille vanhoille uskonnoille.

Tämä on uhri, uhrautuminen. Ei riittänyt, että ihminen kasvatti itseään ja täytti velvollisuutensa. Hänen oli uhrattava itsensä kokonaan elämälle, Jumalalle ja ihmisille. Mutta vain jotkut, viisaimmat, osasivat elämässä uhrautua, osasivat järjestää itsensä niin, että he olivat kokonaan, tavallaan kokonaan, uhrautuneet Jumalalle ja ihmisille. Yleensä ihmiset eivät sitä osanneet, ja siksi he joutuivat uhrautumaan kuolemassa. Tämä taas johti siihen, että elämä miltei kokonaan sai sodan luonteen. Elämä oli sotaa sekä ihmisille että jumalille. Ajateltiin, että valon ja hyvyyden Jumala käy alituista sotaa pimeyden ja pahan ruhtinasta vastaan, sekä taivaissa että maan päällä. Ja ihmisten elämä muodostui Jumalan elämän kaltaiseksi. Käytiin sotaa Jumalan ja oman hallitsijan ja isänmaan puolesta. Silloin voimakkaimpien, jaloimpien ja urhoollisimpien yksilöitten oli uhrattava itsensä, henkensä ja vereensä sodassa.

Erittäin räikeänä tämä elämänkäsitys esiintyy juutalaisten Vanhassa Testamentissa. N.s. Herra antaa yhtenäen julmia ja verisiä määräyksiä. Milloin on yksityinen syntinen vietävä kaupungin ulkopuolelle ja kivitettävä kuoliaaksi, milloin kokonainen kansa on tuhotava. Ja ellei näitä surmantöitä suoriteta, niin

joudutaan taas tästä syystä samaisen Herran vihoihin.

Intialaisen Krishnan oppi, vaikka onkin paljon maltillisempaa, on samoin sotaista. Bhagavael-Gitan vuoropuheluissa Krishna kehoittamalla kehoittaa oppilastaan Arjunaa ryhtymään sotaan. Ja ellei Arjuna ryhtyisi sotaan, menettäisi hänkin Krishnan suosion.

Eikä tämä Krishnan ja etenkin Vanhan Testamentin sotainen ja verinen elämänkäsitys ole vieläkään sivuutettu kanta. Kristikunnassa tämä oppi edelleen hallitsee. Siitä saavat elinvoimansa myöskin kirkkojen veriset lepytys- ja sijaissovitusopit.

Kuitenkin huomaamme, että jo varhaisina aikoina esiintyi yksilöitä, joita ainainen verenvuodatus tympäisi, ja jotka vain vastenmielisesti kävivät sotaa. Johan kuningas Saul aikaan epäili verenvuodatuksen tärkeyttä, eikä aivan niin perusteellisesti tappanut amalekkilaisia kuin Herra oli käskennyt ja olisi tahtonut. Samoin Arjuna epäili ryhtyä Krishnan kehoittamaan verenvuodatukseen, sotaan. Jotkut valiosielut saattoivat jo aavistella, että sota ja verenvuodatus johtuu väärinymmärryksestä. Kenties sota ei edusta todellisen Jumalan todellista ajatusta? saattoivat he itsekseen miettiä.

Nyt tulemme Buddhaan, joka on aivan omaa luokkaansa opettajien ja viisaitten sarjassa

ennen Kristusta. Eikä ole vaikea ymmärtää, ettei Jeesus Kristus olisi voinut esiintyä ja aloittaa uutta aikaa, uutta liittoa, ennenkuin edes yksi ihminen oli kehityksessään täysin sivuuttanut vanhan liiton sotaiset jumalat, oli saavuttanut sellaisen kehitysasteen, että vanhan liiton elämänselitys, sen parhaimmassakin ilmennyksessä, kävi hänelle riittämättömäksi.

Pitkissä mietiskelyissä Buddha kohosi kaikkien vanhojen jumalien vyöhykkeen yläpuolelle ja ymmärsi, että kaiken takana oli, ei joku jyrisevä jumala, Jehova tai muu, vaan äärettömyyden ulappa, ikuinen sopusointu, rytmi, elämän järkkymätön sykintä. Se on järkkymätön, ja kukaan ei sitä voi muuttaa.

Samassa Buddhalle selvisi ihmiskunnan elämän murhenäytelmän, jatkuvan kuoleman ja jälleensyntymisen syy. Syy on siinä, että tämän maailman ja ihmiskunnan elämä ei ole sopu-soinnussa kaikkiallisen rytmin kanssa. Siinä on kaiken kurjuuden syy.

Omalta kohdaltaan Buddha tajusi, että hänellä ei ole mitään syytä olla mukana tällaisessa kurjuuden pyörässä. Kaikki, mitä tämä maailma voi tarjota, on harhaa, arvotonta. Siinä ei ole mitään tavoittelun ja elämisen arvoista.

Näin Buddha voitti tämän maailman, saavutti siitä yliotteen. Hän vapautui ja oli, jos

niin voisimme sanoa, jättämäisillään koko tämän elämän.

Mutta sitten tapahtui jotakin. Buddhassa heräsi sääli. Hän katseli tätä ihmiskuntaa ja näki, että he elävät tietämättömyyden tilassa, suuressa harhassa. He luulevat, että tämä maailma on elämisen arvoinen. He eivät tiedä, että koko tämä elämä pyörii väärinpäin. He eivät ymmärrä, että paras ratkaisu on kieltäytyminen, kieltäytyminen kaikesta, mitä tämä maailma tarjoaa. He eivät tiedä, että tästä elämästä kieltäytymällä voi astua todelliseen elämään, nirvanaan, rauhaan, ikuiseen rytmiin. Tietämättömyydessään he tarrautuvat yhä lujemmin tähän harhautuneeseen elämään, sitovat itsensä jatkuvaan jälleensyntymiseen.

Kaikkea tätä katsellessaan ja ajatellessaan Buddhan valtasi yhä suurempi sääli. Ja kun hän oli jättämäisillään tämän maailman ja ihmiskunnan, silloin, niin kerrotaan, itse kaikkeuden Jumala puhui hänelle: „Oikein näet, sinä valistunut sielu. Ihmiskunta elää harhassa. Ja he eivät itse tiedä sitä. Ja kuka sen heille nyt sanoo, kun sinäkin, voi Buddha, aijot jättää sen?”

Nyt suuren Buddhan säälissä heräsi velvoitus. Buddha saattoi kysyä itseltään: Todella, kuka sanoo ihmiskunnalle totuuden, jos minäkin jätän sen?

Toiselta puolen Buddha samalla näki, että

vaikea on saada ihmisiä kuuntelemaan ja ymmärtämään ja vastaanottamaan totuuden sanomaa. Sillä syvälle ihmiset ovat vajonneet harhaan.

Näissä epäilyksissä ja ajatuksissa itse kaikkeuden Jumala uudelleen Buddhalle sanoi: „Puhu kuitenkin, sillä aina on joitakuita, jotka kuuntelevat ja vastaanottavat totuuden sanoman”.

Silloin Buddha alistui. Hän antautui suureen uhriin. Hän ei lähtenyt uhrautumaan miekalla, ei taistelemalla, vaan julistamalla totuuden vapauttavaa sanomaa. Hän oli saavuttanut valistuksen ja sen kautta vapauttavan voiton. Nyt hän ryhtyi toisia ihmisiä valistamaan. Hän laati varsinaisen ohjelman, neljän ja kahdeksankertaisen tien, jota seuraamalla jokainen voi saavuttaa tiedon, valistuksen ja vapautumisen.

Buddhalaiset ovat pääasiallisesti pysyneet Mestarinsa perusopetuksissa. Heistä on annettu se tunnustus, että he eivät ole pyrkineet maailmassa valtaaan, eivät ole lähteneet levittämään uskontoaan tulella ja miekalla vaan rauhallisella valistustyöllä.

Nyt siirrymme jumalkäsitteen tutkimisessa uuteen liittoon.

VIII.

UUDENLIITON KÄSITYS JUMALASTA JA ELÄMÄSTÄ.

Nyt seuraa kysymys: saavuttiko Buddha syvimmän käsityksen Jumalasta ja elämästä?

Itämailla näytään olevan sitä mieltä, että niin on asianlaita. Niin eivät ajattele vain tavalliset buddhalaiset, vaan hyvinkin viisaat olennot.

Tyytykäämme tutkimaan asiaa itse elämän kannalta.

Huomaammeko ensiksikin mitään erikoista syytä, jonka vuoksi tämä asia tulisi kyseenalaiseksi? Huomaamme kyllä. Sillä asettuessamme sille kannalle, että elämä tällä planeetalla on vain harhaa, ja että kielteisyyys siitä on paras ratkaisu, on se kyllä suuri saavutus ja voitto sinään, mutta mikä on silloin tämän planeetan kohtalo? Jääkö se autioksi, tuleeko se hyljättyksi?

Tämäkin on asiallinen kysymys. Ja ehkä tämä kysymys puolestaan on kannustanut muutamia sieluja uudelleen syventymään elämän syntyihin syviin. Ja ehkä he ovat löytäneetkin

uuden ratkaisun. Ajatellaan nyt, että Jeesus Kristus oli tuollainen etsijä ja löytäjä. Mitä hän silloin löysi?

Ensiksikin on huomattava, että Jeesus Kristus löysi kaiken sen, mitä vanhat profeetat olivat löytäneet. Kyllä hän kokemuksessaan tajusi, että moninaisia henkivaltoja on olemassa, että Mooseksen ja Krishnan sotaiset Herrat ovat olemassa. Kyllä hän todensi Buddhankin saavutuksen, sen, että kaikkien näiden jumalien takana on puolueeton vyöhyke, on elämän suuri rytmi, Laki, jota kukaan ei voi muuttaa, ei piirtoa eikä rahtua siirtää, niinkuin Kristus itse sanoo. Mutta Jeesus Kristus meni vielä syvemmälle, korkeammalle, meni tuon puolueettoman vyöhykkeen toiselle puolelle.

Ja mitä Jeesus Kristus silloin löysi? Hän tajusi, että tuon järkkymättömän rytmin takana, sen sisällä, oli elävä tajunta, rakkaus. Se ei ollut vain Laki sinään, niinkuin Buddha koki. Buddha löysi kaikkien jumalien takana kosmillisen lakiperäisyyden. Sentähden Buddha ei puhu Jumalasta, vaan pikemminkin jumaluudesta, jumalallisesta järkkymättömyydestä, lakiperäisyydestä. Kristus löysi Isän, kosmillisen Kristuksen, Jumalan Pojan, täydellisen Ihmisen. Se on kokonaan toista kuin nuo Mooseksen tai Krishnan jumalat. Kaikki nuo jumalat olivat Buddhan löytämän puolueettoman vyöhykkeen alapuolella. Buddha itse oli nous-

sut puolueettomalle vyöhykkeelle, ja tavallaan ryhtynyt siinä toimimaan. Jeesus Kristus meni sen läpi, sen toiselle puolelle, sinne, missä elämä ei ole puolueetonta, vaan on täydellisessä rakkaudessa aktiivista; missä elämä siis kiertää toisinpäin, kuin täällä maan päällä.

Jeesus Kristus mursi tai läpäisi, niinkuin Pekka Ervast sanoo, Saatanan suojamuurin, niin että kosmillinen Kristus, kosmillinen Jumalan valtakunta, saattoi tulla tälle maapallolle, tähän ihmiskuntaan.

Täten käsitys Jumalasta ja ihmiselämän tarkoituksesta tuli täysin myönteiseksi tähänkin maapalloon nähden. Tarkoitus on muodostaa ihmiskunnan elämä Jumalan valtakunnaksi tämän maan päällä. Eikä tämä tarkoitus toteudu uhrautumisella sodassa. Sentähden Jeesus hylkää sodan; jonka jo Buddhakin oli hyljännyt. Tarkoitus ei liioin toteudu yksipuolisen kieltäytymisen avulla. Kieltäytyminen koskee vaan itsekkyyttä, kosta, sotaa ja väkivaltaa. Siitä kaikesta on kieltäydyttävä. Mutta elämästä sinään ei sovi kieltäytyä. Sillä kieltäytyminen on kieltäytymistä, eikä se ole luomista. Jumalan valtakunta on luotava. Mutta niinkuin sitä ei luoda kieltäytymällä, yhtä vähän sitä luodaan sellaisella menettelyllä, että ihmiset tai olosuhteet pakolla tai väkivallalla muutettaisiin tai järjestettäisiin hyväksi.

Juuri tämä on käännekohta. Siitä kaikki

riippuu. On luovuttava kahdenlaisesta pahasta. Ensin pahasta, itsekkyydestä, vääryydestä ja väkivallasta sinään. Toiseksi — ja se vasta muodostuu käännekohdaksi — on luovuttava, jos niin sanoisimme, ihanteellisesta väkivallasta, siitä väkivallasta, jolla yritetään Kristuksen asiaa eteenpäin viedä.

Tämä ihanteellisesta väkivallasta luopuminen on käännekohdan kielteinen puoli. Mutta vaikka se onkin kielteinen, on se kuitenkin niin ehdoton, oleellinen ja välttämätön, että käännekohta ei muodostu käännekohdaksi, ennenkuin tämän kielteisenkin puolen täysin oivallamme, hyväksymme ja omaksumme.

Vasta tämän kielteisen puolen täysin omaksumme tulee meille mahdolliseksi oppia ymmärtämään käännekohdan myönteistä puolta, sitä puolta, jonka toteuttaminen muodostaa elämän Jumalan valtakunnaksi.

Käännekohdan myönteinen puoli — johon kukaan, joka ei omaksu juuri esitettyä kielteistä puolta, kykene astumaan — on siinä, että ihminen elää rakkaudessa, siinä rakkaudessa ja totuudessa, jossa Jeesus Kristus ensimmäisenä eli ja elää. Siten maapallommeikin pelastuu. Se ei tarvitse tulla hävitetyksi ja hyljättyksi. Häviö olisi ollut sen kohtalona vain siinä tapauksessa, että väkivalta olisi jäänyt lopullisesti valtaan. Mutta nyt maapallomme on jo oikeastaan pelastettu. Kristuksen valtakunta, rak-

kauden elämä, on jo asettunut tänne. Nyt on vain ihmisten tunnustettava, mukauduttava siihen. Siten sekä yksilöitten että kansojen ja koko ihmiskunnan elämä järjestyy rakkauden Jumalan valtakunnaksi.

Että ihmiset osaisivat järjestäytyä tähän uuteen olotilaan, juuri sitä varten Kristus on antanut uudet elämänohjeet: „älä suutu”, „älä ajatuksissasikaan ole epäpuhdas”, „älä vanho”, „älä ole pahaa vastaan” ja „ja älä sodi, vaan rakasta kaikkia ihmisiä”. Todista rakkautesi Jumalaan ja tee se hedelmälliseksi siten, että järjelläsi hyväksyt nämä käskyt, että omaksut ne käytännöllisellä toteuttamisella elämässäsi. Ole tässäkin suhteessa vähässä uskollinen.

Vain tällä tavalla voi muodostua todellinen uskonpuhdistus.

Sillä emme voi ummistaa silmiämme siltä tosiasialta, että vaikka kristillinen kirkko tunnustaa Kristuksen nimellisesti, niin Kristuksen oppia kirkko ei tunnusta edes nimellisestikään. Oppinsa ja käytäntönsä puolesta kirkko on täysin vanhan liiton kannalla.

Niin, kristillisten kirkkojen siveysoppina ovat Mooseksen käskyt. Kirkkojen siveysoppiin kuuluu sota, kosto ja väkivalta.

Sen lisäksi kirkon oppeihin kuuluu aineksia toisistakin vanhoista uskonnoista. Siinä näkyy buddhalaisuuttakin, vaikka perin vääristyneenä ja karkeaksi menneenä. Kirkollinen elämän-

katsomus myös pitää tätä maapallon elämää toivottomana, auttamattomana surun ja murheen laaksona. Kirkon kristitty toivoo mitä pikemmin pääsevänsä taivaaseen. Ja vaikka hän ajattelee, että ehkä vain pieni osa saavuttaa taivaan, suurimman osan joutuessa ikuisen piinaan, niin sittenkin hän mielellään tuudittautuu siihen luuloon, että itse hän kuuluu valittujen joukkoon, siihen, joka kulkee lävitse vaikean ahtaan portin.

Tämä on turmeltunut ja peräti väärinpäin kääntynyt heijastuma buddhalaisuutta. Sillä buddhalainen tavoittelee nirvanaa laillisessa järjestyksessä. Hän ymmärtää, buddhalainen, että hänen on kuoletettava itsessään itsekkyyks ja himot, että hänen on sovitettava syntinsä, karmansa, kaikki se paha, ne vääryydet ja erehdykset, joita hänellä on monien edellisten elämien perintönä. Buddhalainen ymmärtää, että hän saa syntyä ja kuolla vielä ehkä monta kertaa, ennenkuin kaikki tämä tulee suoritetuksi. Buddhalainen ymmärtää elävänsä lakeisiteisessä maailmassa, jossa kaikki tapahtuu laillisessa järjestyksessä, jossa jokainen saa niittää mitä on kylvänyt.

Tämän ohella kirkkojen opeissa vaikuttavat jonkun verran toisetkin vanhat uskonnot. Kyllä siinä puhutaan velvollisuudesta (hinduismi), puhtaudesta (zarathustralaisuus), oikeasta opista eli tiedosta (egyptiläisyys) ja hyvistä

töistä (kreikkalaisuus). Mutta se kaikki on mennyt hämäräksi ja sekavaksi. Kirkkojen räikeä sijaissovitusoppi hämmentää kaiken.

Kuitenkin kirkkojen opeissa tuntuu heijastuma Kristuksenkin opista. Se on siinä kuin laskevan tai jo laskeneen auringon kajastusta. Jonkunlaisessa sunnuntaitunnelmassa puhutaan rakkaudesta, suvaitsevaisuudesta ja anteeksiantavaisuudesta. Jonkunlaisessa hurskaudessa, tai synnintunnossa huokaillen, sanotaan: Kyllähän olisi jaloa, suurta ja kaunista, jos osaisimme antaa anteeksi toisillemme, jos osaisimme elää sovussa, rakkaudessa ja veljeydessä. Mutta — emme voi.

Kuitenkin tämä heikko auringon kajastus voi muuttua päivän sarastukseksi. Vaikkakin militarismi ja materialismi yhdeltäpuolen uhkaa muuttaa iltakajastuksenkin täydelliseksi yöksi, niin toiselta puolen on jo uusi uskonpuhdistus käynnissä. Varmaankin tulee lisääntymään niiden ihmisten luku, jotka ymmärtävät asian ja tahtovat tulla kristityiksi Kristuksen opettamalla tavalla. Heidän keskuudessaan muodostuu todellinen kristinusko. Heidän keskuudessaan katkoutuvat pimeyden ja itsekkyyden kahleet, joiden kahleitten luonnetta nyt käymme tarkastelemaan.

I X.

HEBREAKSI, KREIKAKSI JA LATINAKSI.

Jeesuksen syntymämaassa oli kolme sivistystä yhtyneenä: juutalainen, kreikkalainen ja roomalainen.

Tässä sivistyksellisessä kolmioaspektissa näkyy jonkunlainen heijastuma kolmesta korkeammasta periaatteesta: atma-buddhi-manas. Niissä heijastuu jonkunlainen inspiratio niistä kolmesta voimasta, jotka esiintyvät „Isämeidän” kolmessa ensimmäisessä mietiskelylauseessa. Juutalaisuus inspiroituu rukouksessa: „Pyhitetty olkoon sinun nimesi”. Juutalaisuudessa oli Jumalan nimen pyhittäminen niin tärkeätä, että kaikkein korkeinta ei saanut nimeltä mainita. Kreikkalaisuus omalla heikollaan tavallaan inspiroituu ajatuksesta: „Tulkoon sinun valtakuntasi”. Kreikkalaiset olivat tuttavallisissa suhteissa jumaliin Olympian vuorella, joten Jumalan valtakunta tavallaan lähestyi heitä. Roomalaisuus inspiroituu, omalla korkealla tavallaan, lauseesta: „Niinkuin taivaissa niin maankin päällä”. Roomalaiset, ainakin

keisarit, mielellään kuvittelivat olevansa jumalia, siis jumalien tahdon toteuttajia maan päällä.

Nämä kolme sivistystä eivät suinkaan toteuttaneet näitä kolmea ajatusta; niissä piili mahdollisuus siihen suuntaan.

Mutta myöskin on huomattava, että nämä mahdollisuudet olisivat voineet toteutua Kristuksen johdolla. Jos juutalaisuus olisi vastaanottanut Kristuksen, silloin se olisi saanut tietää Jumalan pyhän nimen, ja miten se nimi pyhitetään. Jos kreikkalaisuus olisi vastaanottanut Kristuksen, silloin se olisi saanut tietää, mikä totuus on Olympian takana, miten Jumalan valtakunta lähestyy maan päälle. Jos roomalaisuus olisi vastaanottanut Kristuksen, silloin se olisi oppinut tietämään, miten ihminen on Jumala, miten Jumalan tahto toteutuu maan päällä. Kristus olisi valaissut niitä kaikkia, opettanut ja johtanut niitä kaikkia.

Mutta niin ei käynyt. Nämä kolme sivistystä eivät heränneet korkeampaan minäänsä ja liittoutuneet auttamaan Kristusta hänen työssään, vaan ne heräsivät alempaan minäänsä ja liittoutuivat vastustamaan häntä.

Merkkillisenä symbolina tästä vastustukseen liittoutumisesta on se kirjoitus, jonka Pilatus kirjoitti ja kiinnitti Jeesuksen ristiin: „Jeesus, Nasaretilainen, Juutalaisten kuningas”, ja joka

kirjoitus oli kirjoitettu hebreaksi, kreikaksi ja latinaksi.

Tämä lause sisälsi totuuden. Sillä Kristus on ei vain juutalaisten vaan ihmiskunnan kuningas. Mutta nyt totuus kääntyi nurinpäin, ja ihmiskunta kieltäytyi vastaanottamasta kuningastaan. Kristus työnnettiin puhumaan „vankeudessa oleville hengille”.

Tämä Pietarin lause lieene yleensä ymmärretty niin, että Kristus ristiinnaulitsemisen ja ylösouseamisen välisenä aikana puhui vainajille tuonelassa. Ja miksi ei, mutta se on vain yksi puoli asiassa. Toinen puoli on se, että työntäessään Kristuksen luotaan jäi ihmiskunta itse vankeudessa olevien henkien asemaan. Ihmiskunta joutui täällä maankin päällä sidotuksi jonkunlaiseen tuonelatilaan kolmenlaisilla kahleilla. Sillä elämme kolminaismaailmassa. Näitä kahleita edustavat turmeltunut juutalaisuus, turmeltunut kreikkalaisuus ja turmeltunut roomalaisuus. Ihmiskunta, kristikunta, on yhä sidottu näillä kahleilla. Olemme vain nimellisesti kristittyjä, käytännöllisesti jatkamme juutalaisuutta, kreikkalaisuutta ja roomalaisuutta. Niin että virallinen kristikunta itse on se henkijoukko, joka on tuonelatilaan vangittu. Kristuksen oppi on kielletty, joten hän ei saa julkisesti puhua ja opettaa. Hän voi kolkuttaa yksityisten ihmisten sydämen ovella, ja ken avaa, sen tykö hän voi tulla, sitä hän voi

opettaa ja kuolemattomuuden ravinnolla ruokkia.

Koetamme hiukan eritellä näitä kolminaiskahleita ja niiden erikoisuutta ihmiskunnan tajunnan vangitsemisessa. Sanomme näin: juutalaisuus vangitsee yleensä uskonnossa, kreikkalaisuus filosofiassa, tieteessä ja taiteessa, roomalaisuus yleensä oikeus- ja valtioelämässä. Niin on ollut etenkin senjälkeen, kun kristinusko noin vuonna 325 muuttui valtiuskonnoksi.

Siirtykäämme nyt H. B. Blavatskyn teosofisen sanoman aikaan. Teosofinen sanoma toi järjestystä valoa ja selvyyttä elämän ongelmaan. Teosofisen sanoman valo tekee elämän sekä yleensä että yksityiskohtaisesti ymmärrettäväksi.

Mutta teosofia ei rajoittunut vain asioitten tietopuoliseen valaisemiseen. Se ryhtyi myös vapauttamaan kolminkertaisessa vankeudessa olevia ihmisiä.

Järjestettiin varsinainen työohjelma. Teosofisen liikkeen kolmessa ohjelmalauseessa annettiin kolme avainta, joiden oikealla ja asiallisella käytöllä nuo kolmet kahleet voidaan avata. Ensimmäisen ohjelmalauseen käytöllä vapaudumme roomalaisuuden kahleesta, toisen ohjelmalauseen käytöllä kreikkalaisuuden ja kolmannen juutalaisuuden kahleesta.

Eritelkäämme hiukan asiaa.

Ensimmäisessä ohjelmakohdassa tunnustetaan kaikkien ihmisten yleinen veljeys. Jos nyt ihminen, tai ihmisryhmä, käyttää tätä avainta oikealla tavalla, silloin Kristus pääsee valaistamaan ihmisen järjen, ja ihminen vapautuu roomalaisuuden kahleesta, s.o. riitelemisestä, sodasta ja politiikasta.

Toinen ohjelmakohta sanoo, että etsimme totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä pilee kaikkien aikain uskonnoissa, mytologioissa, filosofiassa ja tieteellisissä järjestelmissä. Käyttäessämme tätä avainta oikein, silloin vapaudumme turmeltuneen kreikkalaisuuden kahleista.

Lienee syytä hiukan valaista tätä toista ohjelmakohtaa, kreikkalaisuuden kahletta ja avainta. Kun tieteen, taiteen ja filosofian kreikkalaistalentti on ihmisillä vielä vain kahle suhteessaan Kristukseen, eikä avain, silloin hän puolustaa tai vastustaa, ylistää tai kivittää mitä tahansa ja ketä tahansa, oikeata tai väärää, hyvää tai pahaa. Tai vielä pahempaa: hän asennoituu tieteen, taiteen, filosofian ja runouden talentillaan, joko tietämättään tai osittain tietoisestikin, vastustamaan korkeinta valoa, Kristuksen viisautta. Nerokaskin ihminen saattaa erehtyä laulamaan ylistystä Baraballe, s.o. itsekkyydelle, sodalle, väkivallalle. Häinkin saattaa ojentaa epäilyksen, pilkan ja huumorin orjantappuraseppeleen Kristukselle.

Jos samainen tiedemies, filosofi, taiteilija, taiken tahansa ihminen, sensijaan ryhtyy etsimään sitä totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa, filosofisissa ja tieteellisissä järjestelmissä, ja jos hänellä on hyvä tahto, silloin hän saattaa löytää todellisen Mestarin. Hänen kahleensa voi muuttua avoimeksi yhteistyössä Mestarin kanssa.

Sitten kolmas, turmeltuneen juutalaisuuden kahle, se kahle, joka etenkin uskonnossa vaikuttaa ja sitoo kristikunnan tietämättömyyden ja taitamattomuuden pimeyteen.

Olemme nim. perineet juutalaisuudesta sen käsityksen, että Jumala on inhimillisen tyrannin kaltainen olento: hän suuttuu, ja häntä on lepyteltävä veriuhreilla, joko eläimen tai ihmisen verellä.

Vanhassa Testamentissa kehoitetaan uhraamaan nuoria eläimiä. Vanhat eläimet eivät kelpaa uhriksi. Samoin on laita ihmistenkin. Niinpä Jefta uhraa nuoren tyttärensä. Aabraham on aikeissa uhrata nuoren poikansa.

Kirkkojen kristinuskossa — johtuen ehkä pääasiallisesti eräiden Paavalin lauseiden rabbiinimaisesta luonteesta ja väärinymmärtämisestä — sai tämä verioppi sen luonteen, että siinä korostetaan Ihmisen Pojan, Kristuksen, väkivaltaisen kuoleman välttämättömyyttä; joka karkea veri- ja väkivaltaoppi nimenomaan

on työntänyt Kristuksen oman opin syrjään. Ja samalla kristikunta uskonnossaan tuli vangituksi pimeyden kahleilla.

Tämän kolmannen kahleen avaamiseen tarvitaan kolmas avain: ihminen ja luonnon salaisten voimien tutkiminen, sen tien etsiminen, joka vie ikuiseen elämään, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Tätä kolmatta avainta oikein käytettäessä selviää ihmiselle, mikä on „jumalan viha”, ja mitä ne eläin- ja ihmisuhrit, joita sen „vihan” lepyttämiseksi on uhrattava.

Jumalan vihaa ei todellisuudessa ole olemassa. Sillä Jumala on totuuden ja rakkauden henki. Viha on jotain, mikä muodostuu alemmassa luonnossa, kun rakkaus kääntyy nurinpäin. Viha muodostuu näin: kun ihminen joutuu virheeseen, harhaan, silloin hänen sydämistään häviää rauha ja ilo, ja siihen pesiytyy tyytymättömyys, katkeruus, viha. Tämä viha voi sittemmin muodostua sekä luonteeksi että karmaksi, kohtaloksi, joka tavallaan kuin ulkopuolelta hyökkää ihmisen kimppuun. Tällöin ihminen itetämättömyydessään luulee, saattaa luulla, että Jumala vihaa. Hän alkaa puhua Jumalan vihasta.

Päästäkseen jälleen sopusointuun sisäisen Jumalansa kanssa, on ihmisen osattava suorittaa oikealla tavalla sekä eläin- että ihmisuhri. Mutta sanomme heti, että tässä ei tarvita mi-

tään veritekoja. Sillä eläin on meissä itsessämme oleva eläimellisyys. Tämä eläimellisyys — joka esiintyy laiskuutena, nautinnonhaluna ja väkivaltaisuutena — on uhrattava, niin että ihmisellisyys ja jumalallisuus pääsevät esille.

Ja eläin on uhrattava nuorena? Tämäkin seikka selviää etsiessämme ikuiseen elämään vievää tietä. Valaiskaamme asiaa esimerkillä. Ottakaamme niin vaaraton ja vaatimaton esimerkki kuin tupakanpoltto. Tupakanpoltoon oppiminen on nuorelle ihmiselle alussa vaikeata. Opiskelija voi pahoin. Mutta vähitellen elimistö tottuu. Ja niin tulee vihdoin hetki, jolloin yksi tupakka maistuu hyvältä.

Tällöin on eläin herännyt ja päässyt mukaan. Se eläin on nyt nuori, sillä se heräsi vastikään.

Ja nyt se on uhrattava. Nuorena. Ihminen voi sanoa: jaaha, vai alkoi tupakka maistua? Mutta nytpä en enää tupakoitsekaan.

Tällöin eläin tuli nuorena uhratuksi. Ja eläin, eläimellinen tarmo, pysyykin sitten siltä kohdalta nuorekkaana, elinvoimaisena. Se muodostuu ihmiselle elinvoiman lähteeksi.

Sama on laita väkijuomien nauttimisen. Nuori ihminen voi kokemattomuudessaan nauttia väkijuomia ja päihtyä. Ja saada sekä ruumiillisen että moraalisen pahoinvoinnin. Hän voi jatkaa juopotteluun, tarvätä eläimensä sensijaan, että uhraisi sen itsessään olevalle Jumalalle. Tai hän voi sanoa: enpä enää juo

itseäni päihdyksiin. Silloin eläin on uhrattu nuorena, ja se siltä kohdalta sitten säilyykin nuorekkaana. Ja Jumala myös iloitsee ihmisen omassatunnossa.

Sama on laita kaikkien eläimellisten himomuotojen. Ne kaikki on paras uhrata nuorena, niiden nuorekkaassa heräämyksessä.

Ja jos tässä yhteydessä on puhe verestä, niin sekin asia käy ymmärrettäväksi. Ihmisen sielu eli minä asuu veressä. Näinollen merkitsee paljon, pitääkö ihminen verensä inhimillisesti puhtaana, vai antaako hän verensä muodostua eläimellisten tunteitten, ajatusten ja himojen eläimellistyttyväksi. Sentähden uskonnoissakin pyrittiin puhtauteen. Ihmisen verestä täytyy hävitä eläimellisyys, ja se täytyy muuttua inhimilliseksi, Ihmisen Pojan vereksi.

Riittääköön tämä nyt eläinuhrista.

Vielä sananen ihmisuhrista. Mikä on Ihmisen Pojan uhri? Ensiksikin: mikäli ihminen voittaa eläimellisyytensä, sikäli hän on persoonallisuudessaan ihmisen poika, eikä eläimen poika.

Mutta tämä ihmisen poika on uhrattava Jumalan ja ihmisten välisen järjestämiseksi. Toisin sanoen: ihminen ei saa pysähtyä omaan täydellisyyteensä, vaan hänen on tehtävä valistavaa työtä toisten ihmisten auttamiseksi. Tämä rakkaus ja palvelevaisuus vasta oikein täydentää hänen omaakin voittoaan.

Näin uhri jatkuu yhä edelleen. Ihmiselämän kruunu on uhrautumisessa. Ihmisen poika puolestaan kuuntelee Jumalan Pojan, Kristuksen, ääntä. Sitä tietä ihmisen veri puhdistuu edelleen, ja muuttuu Kristuksen veren kaltaisuutta kohti. Sentähden oppikoon ihminen palvelemaan Kristuksen opetuksen mukaan rakkaudessa. Oppikoon palveluksessaan kantamaan kärsimystä ja iloa yhdessä Kristuksen kanssa. Kyllä rakkaus ja työ opettaa. Kyllä Mestari neuvo.

Samalta tekijältä:

VALLITSEKO IHMISELÄMÄSSÄ LAKI? 1914.

Loppuunmyyty.

RYÖVARINÄ RISTILLÄ. 1915. Loppuunmyyty.

VAELTAJANA KORVESSA. Toin. pain. 1922.

Hinta 9:—.

KAVAHTAVAT KAI POIKAANI. 1916. Loppuunm.

SISÄISEN OPETTAJAN SEURASSA. 1916.

Loppuunmyyty.

SANA JA SAKRAMENTIT. 1917. Loppuunmyyty.

ILMESTYSKIRJA TEOSOFIAN VALOSSA. 1918.

Loppuunmyyty.

JOHANNEKSEN EVANKELIUMI TEOSOFIAN

VALOSSA. 1919. Nid. 20:—, sid. 30:—.

LUOMINEN. Toin. pain. 1923. 3:—.

TUBAL-KAIN. 1923. 10:—.

VEDENPAISUMUS. 1924. 9:—.

ISÄ AABRAHAM. 1925. 9:—.

JOS KRISTUSTA SEURAISIN? 1925. 12:—.

TIETOPUOLINEN JA KÄYTÄNNÖLLINEN

USKONTO. 1925. 3:—.

EI VAIN LEIVÄSTÄ. 1926. 10:—.

TULIJÄRVI. 1928. 15:—.

MYSTICA

Helsinki.

Hinta 10:—